

გადაწყვეტილება საქართველოს სახელით

13 თებერვალი, 2--- წელი
თბილისი

შესავალი ნაწილი

თბილისის საქალაქო ს----- სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია

მოსამ-რთლე გიორგი მ--სურაძე
სხდომის მდივანი გრეტა ჩიქოვანი

მოსარჩელე გა-- არ-----ი

წარმომ-დგენელი აკ-----ე

მოპასუხე ნი--- დე-----ი

წარმომ-დგენელი თე-----ი

მესამე პირი სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტო (მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო)

წარმომ-დგენელი მ-----ნი, მ-----ე

დავის სა--ნი მ-მობის დადგენა, არასრულწლოვან ბავშვთან ურთიერთობის წესის განსაზღვრა

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. არასრულწლოვანი ბავშვის - და-- დე-----ის (დაბადებული 2--- წლის 2-----, პირადი №0-----) მ-მ-დ გა-- არ-----ის (პირადი N-----) აღიარება;

1.2. გა-- არ-----ისათვის არასრულწლოვან შვილთან, 2--- წლის 2----- დაბადებული და-- დე-----თან ურთიერთობისათვის წესის

განსაზღვრა შემდეგი წესით: ყოველი კვირის ორშაბათს და ოთხშაბათს სკოლიდან გამოყვანით და მ-სთან შეხვედრის, გასეირნების, თავის საცხოვრებელ ადგილას (თბილისი, მუ-----) წაყვანით და 2-:00 საათზე უკან დედასთან, ნი--- დე----- -თან დაბრუნების ვალდებულებით; ყოველი კვირის შაბათს 12:00 საათიდან 2-:00 საათამდე თავის საცხოვრებელ ადგილას (თბილისი, მუ-----) წაყვანისა და უკან დედასთან, ნი--- დე----- -თან დაბრუნების ვალდებულებით; ზაფხულის არდადეგებზე ბავშვის ადგილსამყოფლის მიხედვით, შაბათ-კვირას 12:00 საათიდან 2-:00 საათამდე და ასევე, 01 აგვისტოდან 14 აგვისტოს ჩათვლით მესტიაში წაყვანის უფლებით;

მოსარჩელე გა-- არ----ი მოპასუხე ნი--- დე-----თან 2--- წლიდან იმყოფებოდა ფაქტობრივ საქორწინო ურთიერთობაში. მოპასუხე ორსულად ყოფნის პერიოდში - 2--- წელს წავიდა ოჯახიდან. 2--- წლის 2----- და-ბადა მხარეთა საერთო შვილი და-- დე-----ი. მოპასუხემ მოსარჩელეს არ შეატყობინა ბავშვის დაბადება. და-- დე-----ის დაბადების სააქტო ჩანაწერში მ-მის სახელად მიეთითა გა--, ხოლო გვარად - დე-----ი. აღნიშნულის თაობაზე როდესაც გახდა ცნობილი მოსარჩელისათვის, მ-ნ თავისი და შვილის უფლებების დაცვის მიზნით, 2--- წელს მიმ-რთა ს----- არასრულწლოვან ბავშვთან ურთიერთობის მოთხოვნით. სასამ-რთლო 2--- წლის 0-----ს განჩინებით არ დაკმ-ყოფილდა გა-- არ----ის შუამდგომლობა დროებითი განკარგულების მიღებაზე. თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 0- აპრილის განჩინებით კი გა-- არ----ის სარჩელი ნი--- დე-----ის მიმ-რთ შვილის ნახვის დღეების განსაზღვრის თაობაზე დატოვებულ იქნა განუხილველად. მოსარჩელე გა-- არ----ი დააპატიმრეს 2--- წლის 18 აგვისტოს და მ-ს შემდეგ, 2--- წლის 1- ნოემბერს გათავისუფლდა სასჯელაღსრულების დაწესებულებიდან. შესაბამისად, მ-ს არ ჰქონდა საშუალება ურთიერთობა ჰქონოდა თავის შვილთან. მოსარჩელე პენიტენციური დაწესებულებიდან გათავისუფლების შემდეგ, 2--- წლის 1- ნოემბრიდან გადიოდა სოციალური რეაბილიტაციის პროგრამ-ს, ჩა-რიცხა დანაშაულის პრევენციის ცენტრში, სწავლა და-წყო გლ-----ში, ასევე იგეგმებოდა ინგლისური ენის შემსწავლელ კურსში ჩართვა. მოსარჩელემ შეძლებისდაგვარად გა-ღრმ-ვა ცოდნა, წერდა ლექსებს. აღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, მისი ურთიერთობა არასრულწლოვან შვილთან ნამდვილად არ იქნება ბავშვისათვის ზიანის მომტანი. სასჯელაღსრულების დაწესებულებიდან გამოსვლის შემდეგ, მოსარჩელემ რამდენჯერმე (დაახლოებით 8-ჯერ) ნახა არასრულწლოვანი და-- დე-----ი და მ-თ შორის იყო ჩვეულებრივი, ნორმ-ლური ურთიერთობა. მოპასუხემ მიმ-რთა პოლიციის ორგანოებს მ-ს შემდეგ რაც გა-გო, რომ მოსარჩელე გა-- არ----ი გათავისუფლდა სასჯელაღსრულებითი დაწესებულებიდან და სურდა ბავშვის ნახვა. მხარეებს შორის არის უკიდურესად დაძაბული და მწვავე

კონფლიქტური ურთიერთობა. სარჩელის აღძვრის შემდგომ, მ-თ შორის მოხდა ფიზიკური ურთიერთდაპირისპირება. 2--- წლის მ-სის თვეში, მოპასუხის მიერ წაყენებული ბრალდების საფუძველზე, უკანონო თვალთვალის, ადევნების მოტივით მოსარჩელე გა-- არ-----ი დააკავეს და ამჟამ- დ იგი იმყოფება სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში. მოსარჩელე გამოხატავს სურვილს, რომ ჰქონდეს არასრულწლოვანთან ურთიერთობა შესაძლებლობის ფარგლებში ამ ეტაპზე პენიტენციურ დაწესებულებაში, ხოლო დაწესებულებიდან გათავისუფლების შემდგომ, რამდენიმე საათით მიეცეს შესაძლებლობა გაასეირნოს არასრულწლოვანი შვილი შაბათ-კვირას, თუნდაც სოციალური სამსახურის წარმომ-დგენლის თანდასწრებით. არასრულწლოვანი ბავშვის ინტერესია მ-ს ჰქონდეს რეგულარული ურთიერთობა მ-მ-თან და იცნობდეს მ-ს. მოსარჩელესთან ურთიერთობა არანა- რ ზიანს არ მიაყენებს არასრულწლოვან და-- დე-----ს.
(იხ. სარჩელი, ს----- სხდომის ოქმები).

2.1. მოპასუხის პოზიცია

2.1.1. მოპასუხე ეთანხმება მოთხოვნას არასრულწლოვანი შვილის, 2--- წლის 2----- დაბადებული და-- დე-----ის მ-მ-დ გა-- არ-----ის აღიარების შესახებ და ადასტურებს იმ გარემოებას, რომ მოსარჩელე არასრულწლოვანის ბიოლოგიური მ-მ-ა. გა-- არ-----ი არის ნასამ-რთლევით. თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 12 ივლისის განაჩენით, იგი ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა თავისუფლების აღკვეთა, ჯამში 24 წლის ვადით, თუმცა კანონში შესული ცვლილებების გავლენით, მ-ს შეუმცირდა სასჯელი და 2--- წლის 1- ნოემბერს დატოვა სასჯელაღსრულების დაწესებულება. სიმ-რთლეს არ შეესაბამება ის გარემოება, რომ თითქოს მოპასუხე არ აძლევს გა-- არ-----ს ბავშვის ნახვის უფლებას. მოსარჩელე ჯერ კიდევ 2--- წლის ნოემბრის თვეში შეხვდა და-- დე-----ს მოპასუხის საცხოვრებელი კორპუსის სადარბაზოს წინ. პირველი შეხვედრა გაგრძელდა 1- წუთი და ამ შეხვედრის ორგანიზება მოხდა ნი--- დე-----ის ბიძის დახმ-რებით. ამის შემდეგ, რამდენჯერმე ნახა მოსარჩელემ და-- დე-----ი ხან სკოლის ტერიტორიაზე, ხან სახლთან ახლოს. გა-- არ-----ი თავისი ძალადობრივი და უცნაური, აგრესიული ქცევების გამო არ ახდენს დადებით შთაბეჭდილებას თავის შვილზე. პირველივე შეხვედრის შემდეგ, ა----- და--მ აღარ მოინდომ- მოსარჩელის ნახვა. გა-- არ-----ი სასჯელაღსრულების დაწესებულებიდან გათავისუფლების შემდეგ, ხშირად იმყოფებოდა მოპასუხის საცხოვრებელი სახლის წინ მდებარე სკვერში და არაადეკვატურად იქცეოდა, რის გამოც და--ს გაუმძაფრდა სირცხვილის და შიშის გრძნობა. ასევე, რამდენჯერმე მივიდა ბავშვის სკოლაშიც ყვირილით და ჩხუბით, რამ-ც ასევე ძალიან უარყოფითად იმოქმედა ბავშვზე, მ-ს სრცხვენოდა სკოლაში სიარულის. ბავშვთან ყოფნის

დროს, მოსარჩელე ლანძღავს დედას, ნი--- დე-----ს და მოიხსენიებს შურაცხმყოფელი სიტყვებით. მოპასუხის მითითებით, აგრესიული და სასტიკ მოპყრობას მოსარჩელის მხრიდან ადგილი ჰქონდა მ-თი ერთ ოჯახად ცხოვრების პერიოდშიც.

მოპასუხე კატეგორიული წინააღმდეგია არასრულწლოვან და-- დე-----ს ჰქონდეს მ-მ-სთან ურთიერთობა სასჯელაღსრულებით დაწესებულებაში. მოსარჩელის აგრესიული, უცნაური ქცევების გამო, ბავშვი შეშინებულია და არ სურს მ-მ-სთან შეხვედრა. ბუნებრივია მოპასუხე ვერ აძულებს შვილს გააკეთოს ისეთი რამე, რაც მ-სში შიშს და აგრესიას იწვევს. ბავშვის საუკეთესო ინტერესებიდან გამომდინარე, მოსარჩელეს არ უნდა განესაზღვროს ბავშვთან ურთიერთობის დღეები და საათები. მოსარჩელე არის აგრესიული, გაუწონასწორებელი პიროვნება, არ შეუძლია ბავშვთან მშვიდობიანი, პოზიტიური შინაარსის ურთიერთობის დამყარება. სწორედ მოსარჩელესთან შეხვედრების შედეგად ჩამოუყალიბდა ბავშვს აზრი, რომ მ-ს აღარ სურს მ-მ-სთან შეხვედრა, მ-სთან ურთიერთობა. დაუშვებელია ითქვას და გადაწყდეს, რომ შვილისა და მშობლის ურთიერთობები, რომლებიც თავისი შინაარსით თრგუნავს და აშინებს არასრულწლოვან ბავშვს, რომელიც ბავშვს უნერგავს შიშისა და სირცხვილი გრძნობას, უყალიბებს დაუცველობის განცდას, წარმოადგენდეს ბავშვის საუკეთესო ინტერესებისათვის შესატყვის და მისაღებ ურთიერთობებს. გამომდინარე აღნიშნულიდან, ბავშვისათვის უარყოფითი გავლენის, მ-ტრავმირებელ გარემოში მოხვედრის თავიდან ასაცილებლად და უპირველესად, მისი სურვილის გათვალისწინებით, მოსარჩელეს არ უნდა განესაზღვროს არასრულწლოვან და-- დე-----თან ურთიერთობისათვის დროის მონაკვეთი.

(იხ. შესაგებელი, ს----- სხდომის ოქმები).

მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს პოზიცია

მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს წარმომ-დგენელმ- განმ-რტა, რომ არასრულწლოვანი ბავშვის სრულყოფილი განვითარებისათვის და მისი საუკეთესო ინტერესებიდან გამომდინარე აუცილებელია მ-ს ურთიერთობა ჰქონდეს ორივე მშობელთან. მოცემული დავის განხილვისას, დადგინდა, რომ მოსარჩელე მხარის საცხოვრებელი პირობები არადა-კმ-ყოფილებელია და არ შეესაბამება არასრულწლოვანის აღზრდის ინტერესებს. ამ-სთან, საქმის განხილვის მიმდინარეობისას, მოსარჩელე მხარე დაკავებული იქნა და ამჟამ-დ იმყოფება სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში. მოცემულ საქმეზე გამოკვეთილი გარემოებების, მ-მ--შვილს არსებული ურთიერთობის და ბავშვის ფსიქო-ემოციური მ----- გათვალისწინებით, არ იქნება მიზანშეწონილი პენიტენციურ დაწესებულებაში გა-- არ-----ს განესაზღვროს შვილთან ურთიერთობისათვის დროის თუნდაც მცირე მონაკვეთი. მოსარჩელის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებიდან გამოსვლის

შემთხვევაში, თუ უარყოფით გავლენას არ მოახდენს ბავშვზე მ-მ-სთან ურთიერთობა და ამის სურვილი ექნება თავად არასრულწლოვანსაც, შესაძლებელია მ-მ-სთან ურთიერთობის წესის განსაზღვრა. მოცემულ საქმეზე გამოიკვეთა ის გარემოებებიც, რომ მოსარჩელე რამდენჯერმე მივიდა ბავშვთან სკოლაში, რამ-ც გამოიწვია არასრულწლოვანის არასახარბიელო მდგომ-რეობა, მისი არაკომფორტულ გარემოში ყოფნა. სწორედ აღნიშნულის გათვალისწინებით, სოციალური სამსახურის წარმომ-დგენელი მიიჩნევს, რომ მ-მ--შვილს შორის ურთიერთობა თავდაპირველ ეტაპზე უნდა შედგეს ნეგატიურ ადგილას, რასაც მოცემულ შემთხვევაში წარმოადგენს პოლიციის განყოფილების მიმდებარე ტერიტორია (სკვერი). აღნიშნული მდგომ-რეობა და მოცემულობა იძლევა იმის საშუალებას, რომ თუკი უახლოეს მომ-ვალში გათავისუფლდება მოსარჩელე, მცირე ხნით ნეგატიურ ტერიტორიაზე ბავშვის სურვილის გათვალისწინებით, გა-- არ-----ს ჰქონდეს არასრულწლოვან და-- დე-----თან ურთიერთობა. ბავშვის ასაკის და მისი ფსიქო-ემოციური მ----- ფონზე, მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს წარმომ-დგენელი კატეგორიული წინააღმდეგია და-- დე-----ი მ-მ-სთან მცირე დროით ურთიერთობის მიზნით მივიდეს სასჯელაღსრულებით დაწესებულებაში, სადაც მ-ს დახვდება მ-ტრავმირებული გარემო. არასრულწლოვანის საუკეთესო ინტერესების დაცვის თვალსაზრისით, აუცილებელია გათვალისწინებული იქნეს ბავშვის სურვილი და მისი ემოციური მდგომ-რეობა, რათა აცილებული იქნეს ყოველგვარი უარყოფითი, სტრესის გამომწვევი ფაქტორები. (არასრულწლოვანი ბავშვის წარმომ-დგენლის განმ-რტება (იხ. სხდომის ოქმი)).

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. გა-- არ-----ი და ნი--- დე-----ი 2--- წლიდან იმყოფებოდნენ ფაქტობრივ საქორწინ- ურთიერთობაში. ისინი რამდენიმე თვე ცხოვრობდნენ ერთ ოჯახად; ნი--- დე-----ს 2--- წლის 2----- შეეძინა შვილი და-- დე-----ი. არასრულწლოვანი ბავშვის ბიოლოგიურ მ-მ-ს წარმოადგენს მოსარჩელე გა-- არ-----ი;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

- დაბადების მოწმობა, აქტის ჩანაწერი N 0----- (ტომი 1, ს.ფ. 67);
- ფოტოსურათები (ტომი 1, ს.ფ. 22-23);
- მხარეთა ახსნა-განმ-რტება (იხ. სარჩელი, შესაგებელი, სხდომის ოქმები).

3.1.2. მხარეები, გა-- არ-----ი და ნი--- დე-----ი ერთ ოჯახად არ ცხოვრობენ. მ-თ შორის ოჯახური თანაცხოვრება შეწყდა ბავშვის

დაბადებამდე;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

- მხარეთა ახსნა-განმ-რტება (იხ. სარჩელი, შესაგებელი, სხდომის ოქმები).

3.1.3. თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 5-----ს განჩინებით, გა-- არ-----ის შუამდგომლობა ბავშვის ნახვისა და ურთიერთობის მოწესრიგებისათვის დროებითი განკარგულების მიღების შესახებ არ დაკმ-ყოფილდა. ს----- 2--- წლის 0- აპრილის განჩინებით, გა-- არ-----ის სარჩელი ნი--- დე-----ის მიმ-რთ შვილის ნახვის დღეების განსაზღვრის თაობაზე დატოვებულ იქნა განუხილველად;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

_თბილისის საქალაქო ს----- სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2--- წლის 0- -----ს განჩინება დროებითი განკარგულების მიღებაზე უარის თქმის შესახებ (ტომი 1, ს.ფ. 1--18);

_თბილისის საქალაქო ს----- სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2--- წლის 0- აპრილის განჩინება სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ (ტომი 1, ს.ფ. 19);

3.1.4. თბილისის საქალაქო ს----- სისხლის სამ-რთლის საქმეთა კოლეგიის 2--- წლის 12 ივლისის განაჩენით, გა-- არ-----ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ სსსკ-ის 126-ე მუხლის მე-2 ნაწილის ბ ქვეპუნქტით, 1-1-ე მუხლით, 236-ე მუხლის 1 და 2 ნაწილებითა და 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით. დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა და გა-- არ-----ს მოსახდელად განესაზღვრა 23 წლით თავისუფლების აღკვეთა. თბილისის სააპელაციო ს----- 2--- წლის 0- ივლისის განაჩენით, გა-- არ-----ს საბოლოოდ სასჯელის სახედ და ზომ-დ განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 11 წლით და 3 თვის ვადით. იგი თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებიდან გათავისუფლდა 2--- წლის 1- ნოემბერს;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

_თბილისის საქალაქო ს----- სისხლის სამ-რთლის საქმეთა კოლეგიის 2--- წლის 12 ივლისის განაჩენი, საქმე N1/7----- (ტომი 1, ს.ფ. 79-97);

_თბილისის სააპელაციო ს----- სისხლის სამ-რთლის პალატის 2--- წლის 0- ივლისის განაჩენი, საქმე N1----- (ტომი 1, ს.ფ. 146-1-0);

_სასჯელადსრულების დეპარტამენტის მიერ 2--- წლის 1- ნოემბერს გაცემული ცნობა N----- (ტომი 1, ს.ფ. 2-).

3.1.5. სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს გლდან-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრის სოციალურ-მუშაკმ- 2--- წლის აპრილის თვეში განახორციელა ვიზიტი მოსარჩელე

გა-- არ-----ის ოჯახში საცხოვრებელ მისამ-რთზე - ქ. თბილისი, მუ-----
-----. გა-- არ-----ი ცხოვრობს დედასთან და დასთან
ერთად საკუთარ ხუთ ოთახიან ბინაში, ხუთივე ოთახი არის ცუდ
მდგომ-რეობაში, მოუწესრიგებელი. ოჯახს არ აქვს ბუნებრივი ა-რი. გა-
- არ-----ის გადმოცემით საცხოვრებელში ბუნებრივი ა-რის შეყვანა ვერ
მოხერხდა, ვინა-დან როცა ხდებოდა საყოველთაო გამრიცხველიანება
და მ-თ კორპუსის მ-ცხოვრებლების ბუნებრივი ა-რით უზრუნველყოფა,
იგი ამ პერიოდისათვის იმყოფებოდა სასჯელაღსრულებით
დაწესებულებაში. ამჟამ-დ კი, მ-თ ოჯახს ამის საშუალება არ აქვს.
გასათბობად და სადილის მოსამზადებლად იყენებენ ელ. ენერგიას.
ეკონომიკური პირობების გამო ახერხებენ მხოლოდ ერთი ოთახის
გათბობას. არ-----ების ოჯახის არც ერთი წევრი დასაქმებული არ არის.
გა--ს დედა მიჯაჭვულია საწოლს და საჭიროებს მუდმივ მომვლელსა
და მეტვალყურეს. ოჯახის შემოსავალს წარმოადგენს გა-- არ-----ის
დედის პენსია და საარსებო შემწეობა. ოჯახი რეგისტრირებულია
სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში. შპს
„მე-----ს“ მიერ გაცემული ცნობით, მოსარჩელის გა-- არ-----ის
დედის თამ-რ მუმლაძის დიაგნოზია: „ესენციური ჰიპერტენზია, ქვემო
კიდურების ვენების ვარიკოზი, ხერხემლის ოსტეოქონდროზი“. იგი
უჩივის ძლიერ ტკივილს წელის მიდამოში, ირადიაციით ქვედა
კიდურებში, გადაადგილების გაძნელებას. პაციენტი ვერ
გადაადგილდება დამხარეს გარეშე, ძირითადად წლების მ-ნძილზე
იმყოფება მწოლიარე მდგომ-რეობაში;

გა-- არ-----ი განიცდის და-- დე-----ისგან შორს ყოფნას. მოსარჩელის
გადმოცემით, მ-ნ და-- პირველად ნახა 2--- წლის ნოემბრის თვეში.
მიუხედავად იმისა, რომ ბავშვს იგი ნანახი არ ჰყავდა, შეხვდა მ-მ-ს
მშვიდად, არ იუცხოვა. გა-- არ-----ს სურვილი აქვს არასრულწლოვან
შვილთან ჰქონდეს ურთიერთობა, პერიოდულად წა-ყვანოს თავისთან
სახლში და გააცნოს ბავშვი თავის დას და დედას. მოსარჩელე
საუბრისას ძალიან აღელვებული იყო, მ-ს უჭირდა საკუთარი
ემოციების მ-რთვა, რასაც აბრალებს სასჯელაღსრულებით
დაწესებულებაში გატარებულ წლებს;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

_სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს გლდანი-ნაძალადევის
სოციალური მომსახურების ცენტრის 2--- წლის 0- აპრილის დასკვნა N---- (ტომი
1, ს.ფ. 121-122);

_სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს სოციალურად დაუცველი
ოჯახების მონაცემთა ერთიანი ბაზიდან 24.11.2--- წელს მომზადებული
ამონაწერი (ტომი 1, ს.ფ. 32);

_სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს მიერ 22.0-2--- წელს
მომზადებული ამონაწერი სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა

ერთიანი ბაზიდან (ტომი 1, ს.ფ. 163);

_შპს „მე-----ს“ მიერ 2----2--- წელს გაცემული ცნობა ჯანმრთელობის მ----- შესახებ (ტომი 1, ს.ფ. 1-1).

3.1.6. სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრის სოციალურმ-მუშაკის დასკვნის მიხედვით, მ-ნ ვიზიტი განახორციელა მოპასუხე ნი--დე-----ის ოჯახშიც. ნი---დე-----ი ცხოვრობს დედასთან, მეუღლესთან (იგი მეორე ქორწინებაშია) და შვილთან და--დე-----თან ერთად მისამ-რთზე ქ. თბილისი, მუ-----, ოთხოთახიან ბინაში. საცხოვრებელი ბინა არის მოვლილი და მოწესრიგებული, აღჭურვილია ყველა საჭირო საოჯახო ინვენტარით და ტექნიკის ნივთებით. ოჯახში შექმნილია ყველა პირობა არასრულწლოვანი და--დე-----ის ნორმ-ლური ზრდა-განვითარებისათვის. და--ს ბებია და დედა დასაქმებულები არიან, ვიზიტის დროს ნი---დე-----ი სახლში არ იმყოფებოდა, იგი სამუშაოდ იმყოფებოდა გუდაურში. ნი---დე-----ი იმყოფება მეორე ქორწინებაში და მის მეუღლეს არასრულწლოვან და--სთან აქვს კარგი დამოკიდებულება. მოპასუხის დედის გადმოცემით, ნი---დე-----ი გა--არ----თან ცხოვრობდა მხოლოდ რამდენიმე თვე. ექვსი თვის ფეხმძიმე წამოვიდა მეუღლის ოჯახიდან და დღემდე ცხოვრობს მშობლების ბინაში;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

_სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრის 2--- წლის 0- აპრილის დასკვნა N---- (ტომი 1, ს.ფ. 121-122);

3.1.7. სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრის სოციალურმ-მუშაკის დასკვნაში აღნიშნულია, რომ არასრულწლოვანი და--დე-----ი სწავლობს სსიპ თბილისის N1---ე საჯარო სკოლაში. არასრულწლოვანს მ-მ-მ რამდენჯერმე მიაკითხა სკოლაში და ასევე, საცხოვრებელ სახლთან. და--დე-----ის გადმოცემით, მ-ს ოჯახის წევრებიდან არავინ უშლის მ-მ-სთან ურთიერთობას. პირიქით, იგი აღნიშნავს, რომ ბებია, მ--ა დე-----მ- თვითონ სთხოვა დალაპარაკებოდა მ-მ-ს, როდესაც მის სანახავად იყო მისული. მ--ა დე-----ის (ბავშვის ბებიის) გადმოცემით, გა--არ----ი და--ს თანდასწრებით დედას, ნი---დე-----ს აუგად, შეურაცხმყოფელი სიტყვებით მოიხსენიებს, რაც აშინებს ბავშვს და უარყოფით გავლენას ახდენს მ-სზე;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

_სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრის 2--- წლის 0- აპრილის დასკვნა N---- (ტომი 1, ს.ფ. 121-122);

3.1.8. სსიპ დან-----ს მიერ გაცემული ცნობის მიხედვით, გა-- არ----ი 2--- წლის 2- ნოემბრიდან ჩართული იყო საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმ-რთველობის სფეროში შემ-ვალი სსიპ „დან-----ს“ ყოფილ პატიმ-რთა რეაბილიტაციისა და რესოციალიზაციის პროგრამ-ში“. სოციალური რეაბილიტაციის პროგრამის ფარგლებში, გ----- საჭიროებიდან გამომდინარე მიიღო იურიდიული კონსულტაცია, ჯანმრთელობის პრობლემების მოგვარების მიზნით გადამისამ-რთდა „წ-----“, გა-არა „არტ თერაპიის“ ოთხდღიანი ტრენინგი, დარეგისტრირდა და სწავლა და-წყო ოფისის მენეჯერის (მდივარ-რეფერენტი) პროფესიუმ მიმ-რთულებაზე საზოგადოებრივ კოლეჯში - „გლ-----ში“, იგეგმებოდა ინგლისური ენის შემსწავლელ კურსში ჩართვა. აღნიშნული მომსახურებების მიღების უზრუნველყოფის მიზნით ტრანსპორტის გზის ხარჯის დასაფარად დაუმზადდა უფასო სამგზავრო ბარათი;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

_სსიპ დან-----ს მიერ 2--- წლის 0- დეკემბერს გაცემული ცნობა N669 (ტომი 1, ს.ფ. 21);

_სსიპ დან-----ს მიერ 2--- წლის 21 ივნისს გაცემული ცნობა N375 (ტომი 3, ს.ფ. 331).

3.1.9. მოსარჩელე გა-- არ----ს და მოპასუხე ნი--- დე-----ს შორის არის დაძაბული და მწვავე კონფლიქტური ურთიერთობა. 2--- წლის თებერვლის თვეში ნი--- დე-----ის მოთხოვნის საფუძველზე გი-- არ----ის მიმ-რთ გამოიცა შემ-კავებელი ორდერი, რასაც არ დაეთანხმ- გა-- არ----ი და უარყო ძალადობის ფაქტი; შსს გლდანი-ნაძალადევის სამ-რთველოს მე-3 განყოფილების უბნის ინსპექტორი გაესაუბრა გა-- არ----ს, რომელმ-ც განმ-რტა, რომ მისი ყოფილი მეუღლე, ნი--- დე-----ი შეურაცხყოფას ტყუილად აბრალებს. მ-ს ნი--- დე-----თან რა-მე სახის კომუნიკაცია არ ჰქონია, არ უნახავს იგი და მისთვის შეურაცხყოფა არ მიუყენებია;

გა-- არ----ის მიმ-რთ შსს ვაკე-საბურთალოს სამმ-რთველოს პირველი განყოფილების მიერ 2--- წლის 26 აპრილს გაცემული იქნა N----- შემ-კავებელი ორდერი, რომლითაც მოძალადე გა-- არ----ს აეკრძალა ნი--- დე-----თან, მის სამსახურთან და იმ ადგილებთან მიახლოება, სადაც მსხვერპლი იმყოფება, არასრულწლოვანისა--ნ მოძალადის

განცალკევება. თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 30 აპრილის გადაწყვეტილებით, გა-- არ-----ის სარჩელი არ დაკმ-ყოფილდა და ძალაში დარჩა 2--- წლის 26 აპრილს გამოცემული N----- შემ-კავებული ორდერი. ს----- გადაწყვეტილება ძალაში დარჩა თბილისის სააპელაციო ს----- 2--- წლის 1----- განჩინებით;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

- შსს გლდანი-ნაძალადევის სამმ-რთველოს მე-3 განყოფილების უბნის ინსპექტორის მიერ გაცემული შემ-კავებული ორდერი (ტომი 1, ს.ფ. 165-167);
- _თბილისის საქალაქო ს----- ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2--- წლის 30 აპრილის გადაწყვეტილება, საქმე N3/3571-18 (ტომი 4, ს.ფ. 22-29);
- _თბილისის სააპელაციო ს----- ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2--- წლის 1----- განჩინება, საქმე N3ბ/1321-18 (ტომი 4, ს.ფ. 30-38);
- მხარეთა ახსნა-განმ-რტება (იხ. სარჩელი, შესაგებელი, სხდომის ოქმები).

3.1.1-- თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 7----- გადაწყვეტილებით, ნი--- დე-----ის სარჩელის დაკმ-ყოფილდა და გაუქმდა საქართველოს შსს გლდანი-ნაძალადევის პოლიციის სამმ-რთველოს მე-3 განყოფილების მიერ 2--- წლის 26 აპრილს გამოცემული N012810 შემ-კავებული ორდერი. გადაწყვეტილებაში აღნიშნულია, რომ ნი--- დე-----ის მიერ გა-- არ-----ის მიმ-რთ ფსიქოლოგიური ძალადობის განხორციელების და სიტყვიერი შეურაცხყოფის მიყენების ფაქტი არ დადგინდა; თბილისის სააპელაციო ს----- მიერ ძალაში დარჩა თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 7----- გადაწყვეტილება;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

- _თბილისის საქალაქო ს----- ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2--- წლის 0----- გადაწყვეტილება, საქმე N3----- (ტომი 4, ს.ფ. 13-2-);
- მხარეთა ახსნა-განმ-რტება (იხ. სარჩელი, შესაგებელი, სხდომის ოქმები).

3.1.11. მოსარჩელე გა-- არ-----ს დაძაბული ურთიერთობის გამო ფიზიკური დაპირისპირება ჰქონდა ნი--- დე-----ის ამჟამინდელ მეუღლესთან ლა-----სთან. 2--- წლის 25 აპრილს გ----- განაცხადა, რომ თბილისში, მუ-----თან, ლა-----მ მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა. თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 2----- განაჩენით, ლა----- ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომ-დ განესაზღვრა საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომ- 130 საათი;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

- თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 2----- განაჩენი N1----- (ტომი 4, ს.ფ. 113-116);
- მხარეთა ახსნა-განმ-რტება (იხ. სარჩელი, შესაგებელი, სხდომის ოქმები).

3.1.12. მოსარჩელე გა-- არ-----ი 2--- წლის 2----- იმყოფება თბილისის N-პენიტენციური დაწესებულებაში. მის მიმ-რთ მიმდინარეობს სისხლის სამ-რთლის საქმის განხილვა სასამ-რთლოში, თუმცა საბოლოო განაჩენი გამოტანილი არ არის;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

- მხარეთა ახსნა-განმ-რტება (იხ. სარჩელი, შესაგებელი, სხდომის ოქმები).

3.1.1-- თბილისის საქალაქო ს----- სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას 2--- წლის 24 ოქტომბერს მოსარჩელე გ----- განცხადებით მომ-რთა ს----- და მოითხოვა ს----- გადაწყვეტილების მიღებამდე დროებითი განკარგულების მიღება, რომლითაც სურდა არასრულწლოვან შვილთან ურთიერთობის წესის განსაზღვრა N-პენიტენციურ დაწესებულებაში თვეში ერთხელ 1- წუთის განმ-ვლობაში. თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 1- იანვრის განჩინებით, გა-- არ-----ის განცხადება (შუამდგომლობა) დროებითი განკარგულების გამოცემის თაობაზე არ დაკმ-ყოფილდა;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას

- _თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 1- იანვრის განჩინება, საქმე N2----- -1- (ტომი 4, ს.ფ. 180-183).

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს პენიტენციური დეპარტამენტიდან გამოთხოვილი გა-- არ-----ის ფსიქიკური ჯანმრთელობის მ----- ამსახველი სამედიცინო-დოკუმენტაციის მიხედვით, გა-- არ-----ის მიმ-რთ 2--0--2--- წელს საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს ფსიქიატრიული კომისიის მიერ შედგენილი იქნა დასკვნა, რომლის მიხედვითაც, იგი გარეგნულად მეტ-ნაკლებად მოწესრიგებულია, სწორად არის ორიენტირებული ადგილში, დროში, გარემოსა და საკუთარ თავში, ცნობიერება-ნათელი, კონტაქტში ერთვის დაძაბული. შეკითხვებზე პასუხობს მოკლედ, ერთმნიშვნელოვნად. უჩივის უძილობას, უნაღისობას, გაურკვეველ შიშებს. შემოწმების დროს ჰალუცინატორულ-ბოდვითი სიმპტომ-ტიკა არ გამოვლენილა; გა-- არ-----ს N- პატიმრობისა და დახურული ტიპის თავისუფლების

აღკვეთის დაწესებულების დირექტორის მომ-რთვის საფუძველზე ჩაუტარდა სტაციონალური სასამ-რთლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზა. 1--0--2--- წელს შედგენილი ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით, გა-- არ-----ს აღენიშნება არაფსიქოზური დონის ფსიქიკური აშლილობა - შერეული პერსონოლოგიური აშლილობა. თავისი ფსიქიკური მდგომ-რეობით, გა-- არ-----ს შეუძლია ანგარიში გაუწიოს თავს და უხელმძღვანელოს მ-ს. გა-- არ-----ი იმგვარი ფსიქიკური ავადმყოფობით, რომელიც ხელს უშლის სასჯელის მოხდას, დაავადებული არ არის. გა-- არ-----ი არანებაყოფლობით სტაციონალურ ფსიქიატრიულ დახმ-რებას არ საჭიროებდა. პენიტენციურ დაწესებულებაში შედგენილი მულტიშეფასების ოქმის მიხედვით, პაციენტი გარეგნულად მოწესრიგებულია, ორიენტირებულია სწორად. მისი გუნება-განწყობილების ზოგადი ფონი ცვალებადია. პიროვნული შფოთვა კვლავ მომ-ტებულია, განწყობა - ოპოზიციური, ავლენს მომთხოვნელობას. გამოიკვეთა დამცავი ფაქტორები: გამოჯანმრთელების სურვილი, ზრუნვა საკუთარ პერსონაზე და სოციალური მხარდაჭერის მიღება;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- _საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს ფსიქიატრიული კომისიის N1 დასკვნა (ტომი 2, ს.ფ. 184-185);
- _სსიპ ლ. სამხარაულის სახელობის სასამ-რთლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 1--0--2--- წელს მომზადებული სტაციონალური სასამ-რთლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის დასკვნა N----- (ტომი 2, ს.ფ. 1-6-183);
- _პაციენტის შეფასების ოქმი (ტომი 2, ს.ფ. 227);

3.2.2. პენიტენციური დაწესებულების სოციალური განყოფილების სოციალური მუშაკის მიერ 0----- წელს გაცემული დახასიათებით, მსჯავრდებული გა-- არ-----ი მოტივირებულია ცვლილებებისკენ, მზაობას ავლენს თვითგანვითარებისაკენ, შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს ჭადრაკი ტურნიში, წერს ლექსებს. მსჯავრდებული გა-- არ-----ი არის მოტივირებული ახალგაზრდა, ადვილად შედის კონტაქტში, არის კომუნიკაბელური, ყურადღებიანი და კეთილი ახალგაზრდა. ის პირველად იხდიდა სასჯელს;

შპს „ქ. თბ-----ის“ მიერ ამბოლატორიული განყოფილების მიერ 0--0--2--- წელს გაცემული საექიმო კომისიის დასკვნის მიხედვით, გა-- არ-----ს ფსიქიკურ სფეროში, ფსიქიკური რეგისტრის აშლილობა არ აღენიშნება;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- _სოციალური განყოფილების სოციალური მუშაკის 0----- წელს გაცემული დახასიათება (ტომი 1, ს.ფ. 140-145);

„შპს „ქ. თბ-----ის“ მიერ 0--0--2--- წელს გაცემული საექიმო კომისიის დასკვნა/ცნობა N-- (ტომი 1, ს.ფ. 243);

3.2.3. თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 1- აპრილის განჩინებით არასრულწლოვანი ბავშვის და-- დე-----ის ფსიქო-ემოციური მ-----
----- გათვალისწინებით, მისი მშობლებთან არსებული ურთიერთდამოკიდებულების დადგენის მიზნით მოცემულ საქმეზე სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ვაკე-საბურთალოს სოციალური მომსახურების ცენტრს, როგორც მეურვეობის და მზრუნველობის ტერიტორიულ ორგანოს დაევალა ფსიქოლოგის ჩართვა.

ფსიქოლოგიური გამოკვლევების შედეგების მიხედვით, არასრულწლოვანი და-- დე-----ი ემოციურად გაწონასწორებული, თავშეკავებული, მოწესრიგებული და მორიდებული ბიჭია. იგი მეტ-ნაკლებად თავისუფლად გამოხატავდა საკუთარ შეხედულებებსა და სურვილს. მისი ლექსიკური მ-რავი, ზოგადი ცოდნის დონე შეესაბამება ასაკს. არასრულწლოვანთან შფოთვა არ არის გამოხატული, მ-გრამ ვლინდება ემოციური დაძაბულობა. და-- საკმ-ოდ დიდია იმისათვის, რომ ღრმ-დ გააცნობიეროს და განიცადოს არსებული ვითარება. არასრულწლოვანის სოციალური ცხოვრება აქტიური და მრავალფეროვანია. ოჯახში იგი კომფორტულად გრძნობს თავს. ყველაზე მჭიდრო ემოციური კავშირი მ-ს დედასთან აქვს. მ-სთან თავს დაცულად და უსაფრთხოდ გრძნობს. ამ-სთან, და--ს მზრუნველობითი დამოკიდებულებაც აქვს დედის მიმ-რთ. მისთვის მნიშვნელოვანია და მის ემოციურ მდგომ-რეობაზე პირდაპირ ა-სახება დედის მდგომ-რეობა, ეს შესაძლოა ძლიერი მიჯაჭვულობით იყოს განპირობებული, ან შეიძლება ბოლო დროს განვითარებული მოვლენების და არსებული დაძაბული ვითარების გამო გახდა განსაკუთრებით მგრძნობიარე დედის მიმ-რთ. რაც შეეხება ბავშვის მ-მისადმი დამოკიდებულებას, და-- დე-----მ- მ-მ- გა-ცნო 11 წლის ასაკში და სულ რამდენჯერმე რამდენიმე წუთიანი საუბარი შედგა მ-თ შორის. ცხადია ბავშვს მიჯაჭვულობა და ემოციური კავშირი არ ექნება მის მიმ-რთ. მდგომ-რეობას ართულებს კიდევ ის, რომ და-- იმყოფება გარდატეხის ასაკში. ეს ის ასაკია, როცა ბავშვები ყველაზე რთულად იღებენ და ემოციურად რთულად ამუშავებენ მსგავს სიახლეებს. ამ ასაკში მოზარდებისთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია თანატოლთა აზრი და დამოკიდებულება. სწორედ მეგობრებზე და სხვა თანატოლებზე ამ-ხვილებდა ყურადღებას და--ც და ამბობდა, რომ არ უნდოდა მ-მ- სკოლაში მისულიყო, არ უნდოდა საცხოვრებლის ეზოში თანატოლებს დალაპარაკებოდა და მისი პირადი ცხოვრება სააშკარაო და განსჯის სა--ნი გამხდარიყო. სიტუაცია მეტად სპეციფიკურია, ვინა-დან უფროსებს შორის არსებობს არა მხოლოდ კონფლიქტური, არამედ

მტრული დამოკიდებულება. წარსულში მომხდარი, ორივე მხარისათვის მ-ტრავმირებული მოვლენები, დღესაც მწვავედ დგას მ-თ წინაშე. ოჯახში შეიქმნა მეტად დაძაბული ფონი. ბავშვი ფსიქოლოგთან საუბრისას ამბობდა, რომ „დედას ეში---და, გარეთ ვერ გადიოდა“. იგი შეესწრო კიდევაც უფროსებს შორის ფიზიკური დაპირსპირებასაც. და-- ამბობს, რომ მ-ნ მ-მის შესახებ არაფერი იცოდა, სანამ იგი არ გამოჩნდა. მერე კი თვითონ მისგან შეიტყო სადაც იყო ბოლო პერიოდამდე. არასრულწლოვანი მ-მის შესახებ, რომ ამბობს რომ მ-მ- „ჩვეულებრივი ადამიანია“, თუმცა მის მიმ-რთ გამოხატავს შიშს. ასევე, ამბობს „მ-სთან რომ ვარ ცოტა ვნერვიულობ, არ ვიცნობ და იმიტომ“. მოცემულ შემთხვევაში, მ-მ- შვილის ურთიერთობის განვითარება უფრო მეტად გარე ფაქტორებზეა დამოკიდებული. ბავშვისთვის მნიშვნელოვანია, რომ ურთიერთობა მშვიდ გარემოში წარიმ-რთოს და მხარეების მიერ სრულად იყოს დაცული ნეიტრალური დამოკიდებულება, თუმცა მეტად სპეციფიკური ვითარება ართულებს სიტუაციას, მით უმეტეს და-- უკვე შეესწრო და საკმ-ოდ ცხადად შეიგრძნო ვითარების სიმწვავე;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

_თბილისის სოციალური მომსახურების საქალაქო ცენტრის ფსიქოლოგის მიერ 0--1--2--- წელს შედგენილი ფსიქოლოგიური გამოკვლევის შედეგები (ტომი 4, ს.ფ. 54-55).

3.2.4. არასრულწლოვანი და-- დე-----ის ფსიქო-ემოციური ფონის გათვალისწინებით, არსებული ვითარებიდან გამომდინარე, არასრულწლოვანი ბავშვის მ-მ-სთან, გა-- არ-----თან ურთიერთობისათვის წესის განსაზღვრის მიზანშეწონილობის დადგენის მიზნით, სპეციალისტის სახით ს----- მთავარ სხდომ-ზე და-კითხა ფსიქოლოგი ლე------. მისი განმ-რტებით, არასრულწლოვან და--ს არ ჰქონია წარსულში გამოცდილება მ-მ-სთან ურთიერთობის, შესაბამისად ის, თუ როგორ და-წყებოდა და წარიმ-რთებოდა გა-- არ-----ის შვილთან ურთიერთობა, სრულად დამოკიდებული იყო უფროსებზე, ბავშვის მშობლებზე. იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ არასრულწლოვანი და-- პირადად შეესწრო უფროსების ურთიერთდაპირსპირებას, მ-ს აღარ გააჩნდა უსაფრთხოების განცდა. ამ შემთხვევაში დედის, ნი--- დე-----ის შიში მოსარჩელის პიროვნების მიმ-რთ და მისი უარყოფითი განწყობა, ახდენს გავლენას არასრულწლოვანის დამოკიდებულებების ჩამოყალიბებაზე. ფსიქოლოგიური კვლევის სა--ნს არ წარმოადგენს რამდენად საფუძვლიანია აღნიშნული შიში და რამდენად ობიექტურია მშობლებს შორის არსებული განწყობა. დედის მხრიდან გამიზნული ზეწოლა და ზეგავლენა ბავშვის მიმ-რთ არ გამოიკვეთა.

დედის შიში და მისი მოსაზრება მ-მის მიმ-რთ ბავშვისთვის ცნობილია, და-- შეესწრო უფროსების ფიზიკურ მწვავე დაპირსპირებასაც და რა თქმ- უნდა აღნიშნული მ-სზე გავლენის მომხდენი გარემოებებია. ბავშვმ- უკვე გადა-ტანა პირველი სტრესი მ-მ-სთან შეხვედრის, როდესაც იგი 11 წლის ასაკში ნახა პირველად და გა-ცნო მ-მ- ფსიქოლოგიური გამოკვლევის დროს, არ იდგა საკითხი ბავშვის პენიტენციურ დაწესებულებაში მ-მ-სთან ურთიერთობის შესახებ. იმ შემთხვევაში, თუკი ბავშვს აქვს გამოკვეთილი პოზიტიური მიჯაჭვულობა მშობელთან, დასაშვები იქნებოდა გარკვეული პირობებით ამგვარი დაწესებულებაში არსებული ვითარების მიუხედავად ურთიერთობის წესის განსაზღვრა, თუმცა მოცემულ შემთხვევაში, არ არის გამოკვეთილი ის ემოციური კავშირი მშობელსა და შვილს შორის, რაც გამოიწვევდა აღნიშნულის საჭიროებას. მ-მ-სთან ურთიერთობის საკითხის გადასაწყვეტად მნიშვნელოვანია არასრულწლოვანი და-- დე-----ის სურვილის გათვალისწინება. ბავშვი კონფლიქტს უშუალოდ შეესწრო, რამ-ც მ-სში დაძაბული და უსაფრთხოების განცდის ჩამოყალიბება გამოიწვია, აღნიშნულთან დაკავშირებით, იკვეთება ორივე მშობლის თანაბარი პასუხისმგებლობა უზრუნველყოს ბავშვის მშვიდ და დაცულ გარემოში ყოფნა. იმისათვის, რომ მ-მ-ს ჰქონდეს ბავშვთან ნორმ-ლური ურთიერთობა, აუცილებელია მ-მ-მ არ გამოხატოს უარყოფითი დამოკიდებულება როგორც დედის, ასევე დედის ოჯახის წევრების მიმ-რთ. თავად ბავშვი მ-მ-ს უარყოფით პიროვნებად არ ახასიათებს, ის მისთვის ჩვეულებრივი ადამიანია.

ფსიქოლოგი გასცემს რეკომენდაციას არასრულწლოვანის მშობლებმ- გა-არონ ფსიქოთერაპიის კურსი იმისათვის, რომ სპეციფიკური მდგომ- რეობიდან გამომდინარე, სწორად განხორციელდეს ორივე მშობლის მხრიდან ბავშვთან ურთიერთობა მისი ფსიქო-ემოციური ფონის გათვალისწინებით;

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

_სპეციალისტ ლე-----ს ჩვენება (სასამ-რთლო სხდომის ოქმი).

3.2.5. სასამ-რთლო მოსარჩელე გა-- არ-----ის არასრულწლოვან შვილთან ურთიერთობის წესის შესახებ საკითხის გადაწყვეტისას გარკვეულწილად იზიარებს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს წარმომ-დგენლის პოზიციას. სოციალური სამსახურის პოზიციის შესაბამისად, მოცემულ საქმეზე გამოკვეთილი გარემოებების, მ-მ--შვილს არსებული ურთიერთობის და ბავშვის ფსიქო-ემოციური მ----- გათვალისწინებით, არ იქნება მიზანშეწონილი პენიტენციურ დაწესებულებაში გა-- არ-----ს განესაზღვროს შვილთან ურთიერთობისათვის დროის თუნდაც მცირე

მონაკვეთი. მოსარჩელის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებიდან გამოსვლის შემთხვევაში, თუ უარყოფით გავლენას არ მოახდენს ბავშვზე მ-მ-სთან ურთიერთობა, აუცილებელია ორივე მშობელთან ჰქონდეს არასრულწლოვანს ურთიერთობა. მოცემულ საქმეზე გამოიკვეთა ის გარემოებებიც, რომ მოსარჩელე რამდენჯერმე მივიდა ბავშვთან სკოლაში, რამ-ც გამოიწვია არასრულწლოვანის არასახარბიელო მდგომ-რეობა, მისი არაკომფორტულ გარემოში ყოფნა. სწორედ აღნიშნულის გათვალისწინებით, სოციალური სამსახურის წარმომ-დგენელი მიიჩნევს, რომ მ-მ--შვილს შორის ურთიერთობა თავდაპირველ ეტაპზე უნდა შედგეს ნეგატიურ ადგილას, რასაც მოცემულ შემთხვევაში წარმოადგენს პოლიციის განყოფილების მიმდებარე ტერიტორია (სკვერი). აღნიშნული მდგომ-რეობა და მოცემულობა იძლევა იმის საშუალებას, რომ თუკი უახლოეს მომ-ვალში გათავისუფლდება მოსარჩელე, მცირე ხნით ნეგატიურ ტერიტორიაზე ბავშვის სურვილის გათვალისწინებით ჰქონდეს არასრულწლოვან და-- დე-----თან ურთიერთობა. ბავშვის ასაკის და მისი ფსიქო-ემოციური მ-----ფონზე, მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს წარმომ-დგენელი კატეგორიული წინააღმდეგია და-- დე-----ი მ-მ-სთან მცირე დროით ურთიერთობის მიზნით მივიდეს სასჯელაღსრულებით დაწესებულებაში, სადაც მ-ს დახვდება მ-ტრავმირებული სტრესის გამომწვევი გარემო.

სასამ-რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

_მესამე პირის წარმომ-დგენლის განმ-რტება (სასამ-რთლო სხდომის ოქმი).

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმ-დ, სამ-რთალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონ განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაუდონ საფუძვლად მ-თ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 10--ე მუხლის მიხედვით, თითოეულმ-მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომელზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა ახსნა-განმ-რტებით, მოწმეთა ჩვენებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებით და ექსპერტთა დასკვნებით. ამ-ვე მუხლის მესამე ნაწილის თანახმ-დ, გარემოებები, რომელიც კანონის თანახმ-დ უნდა დადასტურდეს

გარკვეული სახის მტკიცებულებებით არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 10-ე მუხლის თანახმად, სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინა--ნი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს სასამართლო სხდომ-ზე მ-თს ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მ-ს გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. მოსაზრებები, რომლებიც საფუძვლად უდევს ს----- შინა--ნი რწმენას უნდა ა-სახოს გადაწყვეტილებაში.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემ-ჯამებელი სასამართლო დასკვნა

4.1. მოპასუხემ ცნო სარჩელი მ-მობის აღიარების შესახებ მოთხოვნის ნაწილში, რაც წარმოადგენს ამ ნაწილში სარჩელის დაკმ-ყოფილების საფუძველს.

4.2. სასამართლომ განიხილა გა-- არ-----ის სარჩელის მოთხოვნა, მოისმინა მხარეთა, წარმომ-დგენელთა, ასევე მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს წარმომ-დგენლის მოსაზრებები, შეაფასა საქმეში არსებული მტკიცებულებანი და ფაქტობრივ გარემოებების სამართლებრივი ანალიზის საფუძველზე მივიდა დასკვნამდე, რომ გა-- არ-----ის სარჩელი ბავშვთან ურთიერთობის წესის განსაზღვრის შესახებ ნაწილობრივ უნდა დაკმ-ყოფილდეს, რაც გამომდინარეობს არასრულწლოვანი ბავშვის ინტერესებიდან და შეესაბამება მშობელთა და შვილის ურთიერთდამოკიდებულების მ-რთებულობას.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

სასამართლომ გამოიყენა:

- "ბავშვთა უფლებათა შესახებ კონვენციის" მე-3, მე-5, მე-8, მე-9, მე-18-ე და 27-ე მუხლები;

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1190-ე, 1197-ე, 1198-ე, 1199-ე, 12-0-ე. 12-1-ე, 12---ე მუხლები.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. მოსარჩელე გ----- მოითხოვს 2--- წლის 2----- დაბადებული და-- დე--- -----ის მ-მ-დ აღიარება და ბავშვის დაბადების მოწმობის სააქტო ჩანაწერში შესაბამისი ცვლილებების განხორციელება.

სამოქალაქო კოდექსის 1187-ე მუხლის მიხედვით, მშობლებისა და შვილების ურთიერთუფლებამოვალეობებს საფუძვლად უდევს შვილების წარმოშობა, რაც დადასტურებულია კანონით დადგენილი წესით.

სამოქალაქო კოდექსის 1190-ე მუხლის თანახმად, 1. ერთმანეთთან დაუქორწინებელი მშობლებისგან შვილის წარმოშობა დგინდება მშობელთა ერთობლივი განცხადებით და ბავშვის დაბადების დამ-დასტურებელი დოკუმენტით. 2. მშობელთა ერთობლივი განცხადების არარსებობის ან მისი წარდგენის შეუძლებლობის შემთხვევაში ბავშვის მ-მობა შეიძლება დადგინდეს სასამ-რთლო წესით ერთ-ერთი მშობლის, ბავშვის მეურვის (მზრუნველის) ან იმ პირის განცხადების საფუძველზე, რომლის კმ-ყოფაზედაც იმყოფება ბავშვი, აგრეთვე თვით ბავშვის განცხადებით მის მიერ სრულწლოვანების მიღწევის შემდეგ. 3. ბავშვის მ-მობის დადგენის საკითხს სასამ-რთლო წყვეტს ბიოლოგიური (გენეტიკური) ან ანთროპოლოგიური გამოკვლევის შედეგების (მტკიცებულებების) შესაბამისად, რომელიც შეეხება ბავშვის მ-მობის განსაზღვრის საკითხს.

დადგენილია, რომ გა-- არ----ი და ნი--- დე-----ი 2--- წლიდან იმყოფებოდნენ ფაქტობრივ საქორწინ- ურთიერთობაში. ისინი რამდენიმე თვე ცხოვრობდნენ ერთ ოჯახად. მხარეთა შორის ოჯახური თანაცხოვრება შეწყდა ბავშვის დაბადებამდე. ნი--- დე-----ს 2--- წლის 2----- შეეძინა შვილი და-- დე-----ი. მოსარჩელე მხარის განმ-რტებით, იგი არის არასრულწლოვანი ბავშვის ბიოლოგიურ მ-მ-. მოპასუხე ეთანხმება აღნიშნულ გარემოებას და ცნობს სასარჩელო მოთხოვნას არასრულწლოვანი და-- დე-----ის მ-მ-დ გა-- არ----ის აღიარების თაობაზე.

მოპასუხე ნი--- კობიაშვილმ- ცნო სასარჩელო მოთხოვნა მ-მობის დადგენის შესახებ საქმის მომზადების სტადიაზე. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, მხარეებს შეუძლიათ საქმის წარმოება მორიგებით დაამთავრონ. მოსარჩელეს შეუძლია უარი თქვას სარჩელზე, ხოლო მოპასუხეს - ცნოს სარჩელი. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 2-8-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ მოსამზადებელ სხდომ-ზე მოპასუხე ცნობს სარჩელს, მოსამ-რთლე გამოიტანს გადაწყვეტილებას სარჩელის დაკმ-ყოფილების შესახებ.

ამდენად, სარჩელი არასრულწლოვანი და-- დე-----ის მ-მ-ს გა-- არ----ის აღიარების შესახებ მოთხოვნის ნაწილში უნდა დაკმ-ყოფილდეს და შესაბამისი ცვლილებები უნდა განხორციელდეს 2--- წლის 2----- დაბადებული და-- დე-----ის დაბადების სააქტო ჩანაწერში.

6.2. გ----- სარჩელით ასევე მოითხოვა არასრულწლოვან შვილთან, 2--- წლის 2----- დაბადებულ და-- დე-----თან ურთიერთობისათვის დროის

განსაზღვრა.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1197-ე მუხლის თანახმად, შვილების მიმართ მშობლებს თანაბარი უფლება-მოვალეობები აქვთ, ხოლო ამ-ვე კოდექსის 1198-ე მუხლით დადგენილია, რომ მშობლები უფლებამოსილნი და მოვალენი არიან აღზარდონ თავიანთი შვილები, იზრუნონ მ-თი ფიზიკური, გონებრივი, სულიერი და სოციალური განვითარებისათვის, აღზარდონ ისინი საზოგადოების ღირსეულ წევრებად, მ-თი ინტერესების უპირატესი გათვალისწინებით.

სამოქალაქო კოდექსის 12-0-ე მუხლის თანახმად, შვილების აღზრდის ყველა საკითხს მშობლები ურთიერთშეთანხმებით წყვეტენ. მშობელთა შეუთანხმებლობის შემთხვევაში სადავო საკითხს წყვეტს სასამართლო მშობლების მონაწილეობით. ამ შემთხვევაში მშობლის უფლება, იყოს ბავშვის წარმომდგენელი სასამართლო დავასთან მიმართებით, შეჩერებულია. მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო ნიშნავს ბავშვის წარმომდგენელს, რომელიც საქმის სასამართლოში განხილვის დროს ბავშვის ინტერესებს წარმოადგენს. ამ-ვე კოდექსის 12---ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, მშობლებს თანაბრად აქვთ ყველა უფლება და მოვალეობა თავიანთი შვილების მიმართ, მიუხედავად იმისა, რომ ისინი განქორწინებული არიან ან ცალ-ცალკე ცხოვრობენ.

საქმეში წარმოდგენილი მ-სალების მიხედვით, თბილისის საქალაქო ს-----
-- 2--- წლის 5-----ს განჩინებით, გა-- არ-----ის შუამდგომლობა ბავშვის ნახვისა და ურთიერთობის მოწესრიგებისათვის დროებითი განკარგულების მიღების შესახებ არ დაკმ-ყოფილდა. ს----- 2--- წლის 0- აპრილის განჩინებით, გა-- არ-----ის სარჩელი ნი-- დე-----ის მიმართ შვილის ნახვის დღეების განსაზღვრის თაობაზე დატოვებულ იქნა განუხილველად. გა-- არ-----
ი 2--- წლის 1----- 2--- წლის 1- ნოემბრიდან იმყოფებოდა თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებაში. აღნიშნული გარემოების გამო, მოსარჩელის განმ-
რტებით მ-ს არ ჰქონია შესაძლებლობა ურთიერთობა ჰქონოდა არასრულწლოვან და-- დე-----თან.

დადგენილია, რომ თბილისის საქალაქო ს----- სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2--- წლის 12 ივლისის განაჩენით, გა-- არ-----ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ სსსკ-ის 126-ე მუხლის მე-2 ნაწილის ბ ქვეპუნქტით, 1-1-ე მუხლით, 236-ე მუხლის 1 და 2 ნაწილებითა და 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით. დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა და გა-- არ-----ს მოსახდელად განესაზღვრა 23 წლით თავისუფლების აღკვეთა. თბილისის სააპელაციო ს----- 2--- წლის 0- ივლისის განაჩენით, გა-- არ-----ს საბოლოოდ სასჯელის სახედ და ზომ-დ განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 11 წლით და 3 თვის ვადით. იგი თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებიდან

გათავისუფლდა 2--- წლის 1- ნომბერს. მ-ნ გათავისუფლების შემდეგ რამდენჯერმე ნახა არასრულწლოვანი და-- დე-----ი.

ზემოთ როგორც აღინიშნა, 2--- წლის 2----- დაბადებული და-- დე-----ი წარმოადგენს გა-- არ-----ის და ნი--- დე-----ის საერთო შვილს. და-- დე-----ი კობიაშვილი დაბადებიდან ცხოვრობს დედასთან. როგორც მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს მიერ მომზადებული დასკვნიდან ირკვევა, რომ სოციალურმ- მუშაკმ- ვიზიტი განახორციელა მოპასუხე ნი--- დე-----ის ოჯახშიც. ნი--- დე-----ი ცხოვრობს დედასთან, მეუღლესთან (იგი მეორე ქორწინებაშია) და შვილთან და-- დე-----თან ერთად მისამ-რთზე ქ. თბილისი, მუ-----, ოთხოთახიან ბინაში. საცხოვრებელი ბინა არის მოვლილი და მოწესრიგებული, აღჭურვილია ყველა საჭირო საოჯახო ინვენტარით და ტექნიკის ნივთებით. ოჯახში შექმნილია ყველა პირობა არასრულწლოვანი და-- დე-----ის ნორმ-ლური ზრდა-განვითარებისათვის. და--ს ბებია და დედა დასაქმებულები არიან, ვიზიტის დროს ნი--- დე-----ი სახლში არ იმყოფებოდა, იგი სამუშაოდ იმყოფებოდა გუდაურში. ნი--- დე-----ი იმყოფება მეორე ქორწინებაში და მის მეუღლეს არასრულწლოვან და--სთან აქვს კარგი დამოკიდებულება. მოპასუხის დედის გადმოცემით, ნი--- დე-----ი გა-- არ-----თან ცხოვრობდა მხოლოდ რამდენიმე თვე. ექვსი თვის ფეხმძიმე წამოვიდა მეუღლის ოჯახიდან და დღემდე ცხოვრობს მშობლების ბინაში. სოციალური სამსახურის მიერ მომზადებული დასკვნის შეფასებით, საცხოვრებელ ბინაში საყოფაცხოვრებო პირობები ნორმ-ლურია და მოპასუხის ოჯახში არასრულწლოვანის საჭიროებები დაკმ-ყოფილებულია. იგი იზრდება კეთილსა-მედო, მზრუნველ და უსაფრთხო გარემოში.

სოციალური სამსახურის მიერ 2--- წლის აპრილის თვის მ----- შესწავლილი იქნა მოსარჩელე გა-- არ-----ის საცხოვრებელი პირობები. იმ პერიოდისათვის მოსარჩელე გა-- არ-----ის საცხოვრებელს წარმოადგენდა ქ. თბილისი, მუ----- . ამ-ვე ბინაში ცხოვრობენ მოსარჩელის და და დედა. საცხოვრებლის ხუთივე ოთახი არის ცუდ მდგომ-რეობაში, მოუწესრიგებელი. ოჯახს არ აქვს ბუნებრივი ა-რი. გა-- არ-----ის გადმოცემით საცხოვრებელში ბუნებრივი ა-რის შეყვანა ვერ მოხერხდა, ვინა-დან როცა ხდებოდა საყოველთაო გამრიცხველიანება და მ-თ კორპუსის მ-ცხოვრებლების ბუნებრივი ა-რით უზრუნველყოფა, იგი ამ პერიოდისათვის იმყოფებოდა სასჯელაღსრულებით დაწესებულებაში. ამჟამ-დ კი, მ-თ ოჯახს ამის საშუალება არ აქვს. გასათბობად და სადილის მოსამზადებლად იყენებენ ელ. ენერგიას. ეკონომიკური პირობების გამო ახერხებენ მხოლოდ ერთი ოთახის გათბობას. არ-----ების ოჯახის არც ერთი წევრი დასაქმებული არ არის. გა--ს დედა მიჯაჭვულია საწოლს და საჭიროებს მუდმივ მომვლელსა და მეთვალყურეს. ოჯახის შემოსავალს წარმოადგენს გა-- არ-----ის დედის პენსია და საარსებო შემწეობა. ოჯახი რეგისტრირებულია სოციალურად დაუცველი

ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში. წარმოდგენილი სამედიცინო დოკუმენტაციით, მოსარჩელის დედის ჯანმრთელობის მდგომარეობა მძიმეა და ძირითადად წლების მანძილზე იმყოფება მწოლიარე მდგომარეობაში. ამ-ვე დასკვნაში აღნიშნულია, რომ მოსარჩელე გა-- არ----ი განიცდის და-- დე----- —ისგან შორს ყოფნას. მოსარჩელის გადმოცემით, მ-ნ და-- პირველად ნახა 2--- წლის ნოემბრის თვეში. მიუხედავად იმისა, რომ ბავშვს იგი ნანახი არ ჰყავდა, შეხვდა მ-მ-ს მშვიდად, არ იუცხოვა. გა-- არ----ს სურვილი აქვს არასრულწლოვან შვილთან ჰქონდეს ურთიერთობა, პერიოდულად წა-ყვანოს თავისთან სახლში და გააცნოს ბავშვი თავის დას და დედას. მოსარჩელე საუბრისას ძალიან აღელვებული იყო, მ-ს უჭირდა საკუთარი ემოციების მ-რთვა, რასაც აბრალებს სასჯელაღსრულებით დაწესებულებაში გატარებულ წლებს. არასრულწლოვანი და-- დე-----ი სწავლობს სსიპ თბილისის N1---ე საჯარო სკოლაში. არასრულწლოვანს მ-მ-მ რამდენჯერმე მიაკითხა სკოლაში და ასევე, საცხოვრებელ სახლთან. და-- დე-----ის გადმოცემით, მ-ს ოჯახის წევრებიდან არავინ უშლის მ-მ-სთან ურთიერთობას. პირიქით, იგი აღნიშნავს, რომ ბებიამ, მ--ა დე-----მ- თვითონ სთხოვა დალაპარაკებოდა მ-მ-ს, როდესაც მის სანახავად იყო მისული. მ--ა დე-----ის (ბავშვის ბებიის) გადმოცემით, გა-- არ----ი და--ს თანდასწრებით დედას, ნი--- დე-----ს აუგად, შეურაცხყოფელი სიტყვებით მოიხსენიებს, რაც აშინებს ბავშვს და უარყოფით გავლენას ახდენს მ-სზე.

“ბავშვის უფლებათა შესახებ” კონვენციის მე-3 მუხლის შესაბამისად ბავშვის მიმ-რთ ნებისმიერ ქმედებათა განხორციელებისას, მიუხედავად იმისა, თუ ვინ არის მ-თი განმ-ხორციელებელი, - სახელმწიფო თუ კერძო დაწესებულებები, რომლებიც მუშაობენ სოციალური უზრუნველყოფის საკითხებზე, სასამ-რთლოები, ადმინისტრაციული თუ საკანონმდებლო ორგანოები - უპირველესი ყურადღება ეთმობა ბავშვის ინტერესების დაცვის უკეთ უზრუნველყოფას. ამ-ვე კონვენციის მე-9 მუხლის შესაბამისად, მონაწილე სახელმწიფოები უზრუნველყოფენ, რომ ბავშვი არ დაშორდეს თავის მშობლებს მ-თი სურვილის საწინააღმდეგოდ, იმ შემთხვევათა გამოკლებით, როცა კომპეტენტური ორგანოები, სასამ-რთლო გადაწყვეტილების თანახმ-დ, სათანადო კანონისა და პროცედურის შესაბამისად განსაზღვრავენ, რომ ასეთი დაშორება აუცილებელია და უკეთ ემსახურება ბავშვის ინტერესებს.

როგორც საქართველოს კანონმდებლობა, ისე საერთაშორისო სამ-რთლის ნორმები, მკაფიოდ ასახავს და მიუთითებს ბავშვთან ურთიერთობის წესების დადგენისას მშობლების თანაბარ უფლებებსა და მოვალეობებს ბავშვთან მიმ-რთებით.

საქართველოს კონსტიტუციის 36-ე მუხლით სახელმწიფოს მიერ აღიარებულია ვალდებულება, ხელი შეუწყოს ოჯახის კეთილდღეობას. საოჯახო ურთიერთობებში ბავშვთან დაკავშირებულ საკითხებს

მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს. კანონი პატივს სცემს მშობლის უფლებას ურთიერთობა იქონიოს შვილებთან, მ-გრამ აღნიშნული უფლების განხორციელების საკითხის გადაწყვეტისას უპირატესობას ანიჭებს ბავშვის ინტერესებს, ვინა-დან მიიჩნევს, რომ ბავშვი უნდა იზრდებოდეს მყუდრო, მშვიდ, ოჯახურ გარემოში, რა დროსაც ითვალისწინებს მის ასაკს, პირად მიდრეკილებას მშობლებისადმი, იმ სოციალურ და ყოფით გარემოს, სადაც ბავშვს მოუწევს ყოფნა და მისი სამომ-ვლო განვითარება და კეთილდღეობა.

განსახილველ შემთხვევაში, დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამ-რთლებრივი ანალიზით, მოსარჩელე გა-- არ----ის საცხოვრებელ მისამ-რთზე არ არის დაკმ-ყოფილებელი საყოფაცხოვრებო პირობები და იქ არსებული გარემო შეუსაბამოა არასრულწლოვანის ნორმ-ლური აღზრდა-განვითარებისათვის. გარდა ამისა, სასამ-რთლო აღნიშნავს, რომ სარჩელის სასამ-რთლოში წარდგენის შემდეგ შეიცვალა გა-- არ----ის სოციალური მდგომ-რეობა, რაც გამოიხატება იმ-ში, რომ მოსარჩელე 2--- წლის 2----- იმყოფება თბილისის N- პენიტენციური დაწესებულებაში. მის მიმ-რთ მიმდინარეობს სისხლის სამ-რთლის საქმის განხილვა სასამ-რთლოში, თუმცა საბოლოო განაჩენი გამოტანილი არ არის. მის მიმ-რთ წაყენებული იქნა ბრალდება უკანონო თვალთვალის, უკან ადევნების შესახებ არამ-რთლზომიერი ქმედების გამო.

სასამ-რთლო ყურადღებას ამ-ხვილებს იმ გარემოებაზეც, რომ მოსარჩელე მხარეს თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებიდან 2--- წლის 1- ნოემბერს გამოსვლის შემდეგ, მოპასუხე ნი--- დე-----თან ჰქონდა უკიდურესად დაძაბული და მწვავე კონფლიქტური ურთიერთობა, რაც უარყოფითად ა-სახებოდა არასრულწლოვანი და-- დე-----ის ფსიქო ემოციურ მდგომ-რეობაზე. აღნიშნული გარემოება დასტურდება საქმეში წარმოდგენილი მ-სალებით. დადგენილია, რომ 2--- წლის თებერვლის თვეში ნი--- დე-----ის მოთხოვნის საფუძველზე გი-- არ----ის მიმ-რთ გამოიცა შემ-კავებელი ორდერი, რასაც არ დაეთანხმ- გა-- არ----ი და უარყო მოპასუხის მიმ-რთ ძალადობის ფაქტი. გარდა ამისა, გა-- არ----ის მიმ-რთ შსს ვაკე-საბურთალოს სამმ-რთველოს პირველი განყოფილების მიერ 2--- წლის 26 აპრილს გაცემული იქნა N----- შემ-კავებელი ორდერი, რომლითაც მოძალადე გა-- არ----ს აეკრძალა ნი--- დე-----თან, მის სამსახურთან და იმ ადგილებთან მიახლოება, სადაც მსხვერპლი იმყოფება, არასრულწლოვანისა--ნ მოძალადის განცალკევება. თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 30 აპრილის გადაწყვეტილებით, გა-- არ----ის სარჩელი არ დაკმ-ყოფილდა და ძალაში დარჩა 2--- წლის 26 აპრილს გამოცემული N----- შემ-კავებელი ორდერი. ს----- ---- გადაწყვეტილება ძალაში დარჩა თბილისის სააპელაციო ს----- 2--- წლის 1----- განჩინებით. ასევე, შემ-კავებელი ორდერი 2--- წლის 06 აპრილს გამოცემული იყო ნი--- დე-----ის მიმ-რთაც, რაც ამ უკანასკნელის მოთხოვნის საფუძველზე, თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 7-----

გადაწყვეტილებით გაუქმდა. მხარეთა შორის მწვავე კონფლიქტური დამოკიდებულებაზე მეტყველებს ის ფაქტიც, რომ 2-- წლის 25 აპრილს გა-- არ----ს მოპასუხე ნი--- დე-----ის ამჟამინდელმ- მეუღლემ, ლა-----მ მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა. თბილისის საქალაქო ს----- 2-- წლის 2----- განაჩენით, ლა----- ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის.

დავის სპეციფიკურობიდან და არასრულწლოვანი ბავშვის საუკეთესო ინტერესებიდან გამომდინარე ყურადღება უნდა გამ-ხვილდეს მოსარჩელე გი-- არ----ის ჯანმრთელობის მდგომ-რეობაზე ფსიქოლოგიური კუთხით, ვინა-დან როგორც ზემოთ აღინიშნა იგი 2-- წლის აგვისტოდან თვიდან 2-- წლის ნოემბრის თვემდე იმყოფება თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებაში და ამჟამ-დაც დაკავებულია, თუმცა მის მიმ-რთ სისხლის სამ-რთლის საქმეზე განაჩენი ჯერ მიღებული არ არის.

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს პენიტენციური დეპარტამენტიდან გამოთხოვილი იქნა გა-- არ----ის ჯანმრთელობის მ----- -- ამსახველი სამედიცი--- დოკუმენტაცია. მოსარჩელის ფსიქიკური ჯანმრთელობის მ----- შესახებ წარმოდგენილი სამედიცი--- დოკუმენტაციის მიხედვით, გა-- არ----ის მიმ-რთ 2--0--2--- წელს საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს ფსიქიატრიული კომისიის მიერ შედგენილი იქნა დასკვნა, რომლის მიხედვითაც, იგი გარეგნულად მეტ-ნაკლებად მოწესრიგებულია, სწორად არის ორიენტირებული ადგილში, დროში, გარემოსა და საკუთარ თავში, ცნობიერება-ნათელი, კონტაქტში ერთვის დაძაბული. შეკითხვებზე პასუხობს მოკლედ, ერთმნიშვნელოვნად. უჩივის უძილობას, უხალისობას, გაურკვეველ შიშებს. შემოწმების დროს ჰალუცინატორულ-ბოდვითი სიმპტომ-ტიკა არ გამოვლენილა. საქმის მ-სალებითვე იკვეთება, რომ გა-- არ----ს N- პატიმრობისა და დახურული ტიპის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულების დირექტორის მომ-რთვის საფუძველზე ჩაუტარდა სტაციონალური სასამ-რთლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზა. 1--0--2--- წელს შედგენილი ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით, გა-- არ----ს აღენიშნება არაფსიქოზური დონის ფსიქიკური აშლილობა - შერეული პერსონოლიგიური აშლილობა. თავისი ფსიქიკური მდგომ-რეობით, გა-- არ----ს შეუძლია ანგარიში გაუწიოს თავს და უხელმძღვანელოს მ-ს. გა-- არ----ი იმგვარი ფსიქიკური ავადმყოფობით, რომელიც ხელს უშლის სასჯელის მოხდას, დაავადებული არ არის. იგი არანებაყოფლობით სტაციონალურ ფსიქიატრიულ დახმ-რებას არ საჭიროებდა. პენიტენციურ დაწესებულებაში შედგენილი მულტიშეფასების ოქმის მიხედვით, პაციენტი გარეგნულად მოწესრიგებულია, ორიენტირებულია სწორად. მისი გუნება-განწყობილების ზოგადი ფონი ცვალებადია. პიროვნული შფოთვა კვლავ მომ-ტებულია, განწყობა - ოპოზიციური, ავლენს მომთხოვნელობას. გამოიკვეთა

დამცავი ფაქტორები: გამოჯანმრთელების სურვილი, ზრუნვა საკუთარ პერსონაზე და სოციალური მხარდაჭერის მიღება. 0----- წელს გაცემული დახასიათებით, მსჯავრდებული გა-- არ----ი მოტივირებულია ცვლილებებისკენ, მზაობას აკლენს თვითგანვითარებისაკენ, შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს ჭადრაკის ტურნირში, წერს ლექსებს. მსჯავრდებული გა-- არ----ი არის მოტივირებული ახალგაზრდა, ადვილად შედის კონტაქტში, არის კომუნიკაბელური, ყურადღებიანი და კეთილი ახალგაზრდა. ის პირველად იხდიდა სასჯელს. მოსარჩელე მხარემ დამ-ტებით წარმოადგინა შპს „ქ. თბ-----ის“ მიერ ამბოლატორიული განყოფილების მიერ 0--0--2--- წელს გაცემული საექიმო კომისიის დასკვნა/ცნობა, რომლის მიხედვით, გა-- არ----ს ფსიქიკურ სფეროში, ფსიქიკური რეგისტრის აშლილობა არ აღენიშნება.

სამოქალაქო კანონმდებლობა ბავშვთან ურთიერთობის წესების დადგენისათვის თანაბარ უფლებებს განსაზღვრავს ბავშვის მშობლების მიმართ, სწორედ ამიტომ ამ უფლების განსაზღვრისა და გამოყენების წესების დადგენა, ს----- მიერ მხარეთა შეუთანხმებლობის შემთხვევაში ხდება, ბავშვის უპირატესი ინტერესების გათვალისწინებით. სასამ-რთლომ უნდა გა-თვალისწინ--ს ბავშვის ასაკი, პირადი დამოკიდებულება მშობლისადმი, მ-თი ცხოვრების წესი და ფსიქოლოგიური მდგომ-რეობა.

ს----- განსახილველია არა მშობლის უფლება, ურთიერთობა ჰქონდეს საკუთარ შვილთან და ნახოს იგი, არამედ ბავშვის ჭეშმ-რიტი ინტერესი, ოჯახური გარემოს ჰარმონიული აღქმისა და აღზრდა-განვითარებისათვის ყველა პირობა ჰქონდეს, რათა კონტაქტი არ და-კარგოს მშობელთან, მიუხედავად მშობლების დაშორებისა. „ბავშვები უნდა იყვნენ განხილული არა როგორც მშობლების საკუთრება, არამედ როგორც საკუთარი უფლებებისა და საჭიროებების მქონე ინდივიდები (ევროპის საბჭოს ასამბლეა, 31-ს სესია, რეკომენდაციები ბავშვთა უფლებების ევროპულ ქარტიაზე, ტექსტი მიღებული 0--1--1----). სამოქალაქო კანონმდებლობით დადგენილი დანაწესი იძლევა ცალსახა დასკვნის გაკეთების შესაძლებლობას, რომ მშობელთა უპირველესი მოვალეობა ბავშვის ჰარმონიული აღზრდა-განვითარება და მ-თთვის ოჯახური გარემოს შექმნაა და ამ კუთხით მისაღები ნებისმიერი გადაწყვეტილებისას უპირატესობა არასრულწლოვანის ჭეშმ-რიტ ინტერესებს ენიჭება.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 81-ე მუხლის მეხამე ნაწილის თანახმ-დ, 7-დან 18 წლამდე არასრულწლოვანთა, აგრეთვე შეზღუდულ ქმედუნარიანად აღიარებულ მოქალაქეთა უფლებებსა და კანონით დაცულ ინტერესებს სასამ-რთლოში იცავენ მ-თი მშობლები, მშვილებლები ან მზრუნველები. ამ-სთანავე, სასამ-რთლო ვალდებულია ასეთ საქმეებში ჩააბას თვით არასრულწლოვნებიც.

ბავშვის უფლებების კონვენციის მე-12 მუხლის თანახმად, 1. მონაწილე სახელმწიფოები უზრუნველყოფენ საკუთარი შეხედულებების ჩამოყალიბების უნარის მქონე ბავშვის უფლებას, თავისუფლად გამოთქვას თავისი შეხედულება ნებისმიერ საკითხზე, რომელიც ეხება მ-ს. ამ-სთან ბავშვის შეხედულებებს სათანადო ყურადღება ეთმობა მისი ასაკისა და სიმწიფოს შესაბამისად. 2 ამ მიზნით ბავშვს, კერძოდ, ეძლევა შესაძლებლობა, მოუსმინონ მ-ს სასამართლო თუ ადმინისტრაციული წესით საქმის განხილვისას, რომელიც ბავშვს ეხება, როგორც უშუალოდ, ასევე წარმომდგენლის ან შესაბამისი ორგანოს მეშვეობით, ეროვნული კანონმდებლობის პროცესუალური ნორმებით დადგებილი წესით. ამ-ვე კონვენციის მე-13 მუხლის მიხედვით, 1. ბავშვს უფლება აქვს თავისუფლად გამოთქვას თავისი აზრი.

მოცემულ საქმეზე, ს----- 2--- წლის 0- იანვრის განჩინებით საქმის განხილვაში ჩაბმული იქნა არასრულწლოვანი და-- დე-----ი (დაბადებული 2--- წლის 2-----) და მ-სთან, 2--- წლის 0- ოქტომბერს დანიშნულ ს----- სხდომ-ზე მოხდა გასაუბრება. სასამართლომ ბავშვის უპირატესი ინტერესების გათვალისწინებით მიზანშეწონილად მიიჩნია არასრულწლოვან და-- დე-----თან გასაუბრება, მხარეთა დასწრების გარეშე, მხოლოდ სოციალური ორგანოს წარმომდგენლის (როგორც ბავშვის ინტერესების წარმომდგენელი, სსსკ-ის 12-0-ე მუხლი) და ფსიქოლოგის თანდასწრებით. სასამართლო გა-თვალისწინა არასრულწლოვანი ბავშვის, და-- დე-----ი სურვილი იმ-სთან დაკავშირებით, რომ მ-სთან ს----- მიერ განხორციელებული გასაუბრების ჩანაწერი არ იყოს ხელმისაწვდომი მოსარჩელე და მოპასუხე მხარისათვის და თბილისის საქალაქო ს----- 2--- წლის 0- ოქტომბრის განჩინებით, და-- დ-----ს გასაუბრების ჩანაწერი გასა-დუმლოვდა და დადგინდა მისი ხელმისაწვდომობა მხოლოდ ს----- თვის, სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს წარმომდგენლისათვის და ფსიქოლოგისათვის (პირის სრულწლოვანებამდე). აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო არასრულწლოვან ბავშვთან გასაუბრების დეტალებს არ აღნიშნავს, თუმცა, როგორც მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს წარმომდგენელმ- და ფსიქოლოგმ-ც აღნიშნა, ბავშვი მოცემული დაძაბული ვითარების გამო არის შეშინებული და განიცდის უფროსებს შორის არსებულ კონფლიქტურ ურთიერთობებს, რაც მის ემოციურ დაძაბულობას განაპირობებს.

ადამიანის უფლებათა ევროპულმ- ს----- გადაწყვეტილებაში აღნიშნულია: როდესაც საქმე ეხება ბავშვის საუკეთესო ინტერესებს და უფლებას, მოუსმინონ, გათვალისწინებული უნდა იქნეს ბავშვის განვითარებადი უნარები (მე-5 მუხლი)... ბავშვის მომწიფებასთან ერთად მის მოსაზრებებს მეტი მნიშვნელობა უნდა მიენიჭოს მისი საუკეთესო

ინტერესების შეფასებისას. ბავშვის საუკეთესო ინტერესების შეფასება უნდა მოიცავდეს ბავშვის უფლების პატივისცემ-ს, თავისუფლად გამოხატოს თავისი მოსაზრება ყველა საკითხზე, რომელიც მ-სზე ზეგავლენას ახდენს, და მის მიერ გამოთქმული მოსაზრებისთვის სათანადო მნიშვნელობის მინიჭებას. ბავშვის უფლება, მოუსმინ-ნ და მ-თი შეხედულება აღიქვან სერიოზულად, წარმოადგენს კონვენციის ერთ-ერთ ფუნდამენტურ ღირებულებას. ბავშვის უფლებების კომიტეტმ- (შემდგომში კომიტეტი) მუხლი 12 განსაზღვრა, როგორც კონვენციის ოთხი ძირითადი პრინციპის ერთ-ერთი შემ-დგენელი ელემენტი, ამ-სთან, დანარჩენი ძირითადი პრინციპებია - არა-დისკრიმინაციის პრინციპი, სიცოცხლისა და განვითარების უფლება, და ბავშვის ინტერესების უკეთ უზრუნველყოფისთვის უპირველესი ყურადღების დათმობა, რაც ხაზს უსვამს იმ ფაქტს, რომ მოცემული მუხლი არა მხოლოდ აყალიბებს უფლებას როგორც ასეთს, არამედ გათვალისწინებული უნდა იქნას ყველა სხვა უფლების ინტერპრეტაციისა და განხორციელებისას (ადამიანის უფლებათა შესახებ ევროპული ს------ 2-16 წლის 0- თებერვლის გადაწყვეტილება საქმე „ნ.წ. და სხვები საქართველოს წინააღმდეგ“, ველი 42, 44, <http://www.supremecourt.ge/files/upload-file/pdf/saqartvelos-winaagmdeg-n.w..pdf>).

ს------ათვის ამოსავალი პრინციპია ბავშვის არა დაცვის ობიექტად მიჩნევა, არამედ მისი, როგორც სუბიექტის უფლებების აღიარება და დაცვა, რაც განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ბავშვის უფლებასთან და საუკეთესო ინტერესთან დაკავშირებული თითოეული საქმის განხილვისა და ინდივიდუალური შეფასებისას. მნიშვნელოვანია ასევე ბავშვის აღზრდისა და განვითარებისათვის ორივე მშობლის საერთო და თანაბარი პასუხისმგებლობის აღიარება, თუმცა მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში, ადგილი აქვს სპეციფიკურ შემთხვევას, როდესაც ა----- და-- დე----- ---მ- მ-მ- პირველად ნახა 11 წლის ასაკში, რა დროსაც ბავშვები ყველაზე რთულად იღებენ და ემოციურად რთულად ამუშავებენ მსგავს სიახლეებს. სასამ-რთლო არასრულწლოვნის საუკეთესო ინტერესების ჭრილში, ყურადღებას ამ-ხვილებს წარმოდგენილ ფსიქოლოგიური დასკვნის შედეგებსა და უშუალოდ ფსიქოლოგის განმ-რტებებზე. ფსიქოლოგიური გამოკვლევების შედეგების მიხედვით, არასრულწლოვანი და-- დე-----ი ემოციურად გაწონასწორებული, თავშეკავებული, მოწესრიგებული და მორიდებული ბიჭია. იგი მეტ-ნაკლებად თავისუფლად გამოხატავდა საკუთარ შეხედულებებსა და სურვილს. მისი ლექსიკური მ-რაგი, ზოგადი ცოდნის დონე შეესაბამება ასაკს. არასრულწლოვანთან შფოთვა არ არის გამოხატული, მ-გრამ კლინდება ემოციური დაძაბულობა. და-- საკმ-ოდ დიდია იმისათვის, რომ ღრმ-დ გააცნობიეროს და განიცადოს არსებული ვითარება. არასრულწლოვანის სოციალური ცხოვრება აქტიური და მრავალფეროვანია. ოჯახში იგი კომფორტულად გრძნობს თავს. ყველაზე მჭიდრო ემოციური კავშირი მ-ს დედასთან აქვს. მ-სთან თავს დაცულად და უსაფრთხოდ გრძნობს. ამ-სთან, და--ს მზრუნველობითი დამოკიდებულებაც აქვს დედის

რაც შეეხება ბავშვის მ-მისადმი დამოკიდებულებას. და--დე-----მ-მ-მ-გა-
ცნო 11 წლის ასაკში და სულ რამდენჯერმე რამდენიმე წუთიანი საუბარი
შედგა მ-თ შორის. ცხადია ბავშვს მიჰატყულობა და ემოციური კავშირი არ
ექნება მის მიმ-რთ. მდგომ-რეობას ართულებს კიდევ ის, რომ და--იმყოფება
გარდატეხის ასაკში, რა დროსაც რთულად ეგუება მსგავს სიახლეებს. ამ ასაკში
მოზარდებისთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია თანატოლთა აზრი და
დამოკიდებულება. სწორედ მეგობრებზე და სხვა თანატოლებზე ამ-ხვილებდა
ყურადღებას და--ც და ამბობდა, რომ არ უნდოდა მ-მ-სკოლაში მისულიყო, არ
უნდოდა საცხოვრებლის ეზოში თანატოლებს დალაპარაკებოდა და მისი
პირადი ცხოვრება სააშკარაო და განსჯის სა--ნი გამხდარიყო. სიტუაცია მეტად
სპეციფიკურია, ვინა-დან უფროსებს შორის არსებობს არა მხოლოდ
კონფლიქტური, არამედ მტრული დამოკიდებულებაა. წარსულში მომხდარი,
ორივე მხარისათვის მ-ტრავმირებული მოვლენები, დღესაც მწვავედ დგას მ-თ
წინაშე. ოჯახში შეიქმნა მეტად დაძაბული ფონი. ბავშვი უშუალოდ გახდა
უფროსებს შორის მწვავე ფიზიკური ურთიერთდაპირისპირების შემსწრეც,
რაც მ-სზე უარყოფითად ა-სახა. ს-----სხდომ-ზე ფსიქოლოგი ლე-----
-----ს განმ-რტებით, არასრულწლოვან და--ს არ ჰქონია წარსულში
გამოცდილება მ-მ-სთან ურთიერთობის, შესაბამისად ის, თუ როგორ და-
წყებოდა და წარიმ-რთებოდა გა--არ----ის შვილთან ურთიერთობა, სრულად
დამოკიდებული იყო უფროსებზე, ბავშვის მშობლებზე. არსებული
კონფლიქტური და ემოციური დაძაბულობის ფონზე, არასრულწლოვან და--
დე-----ს აღარ გააჩნია უსაფრთხოების განცდა ამ შემთხვევაში დედის, ნი-
--დე-----ის შიში მოსარჩელის პიროვნების მიმ-რთ და მისი უარყოფითი
განწყობა, ახდენს გავლენას არასრულწლოვანის დამოკიდებულებების
ჩამოყალიბებაზე, თუმცა ბავშვზე გამიზნული ზეწოლა, ზეგავლენა დედის
მხრიდან არ გამოვლენილა. ფსიქოლოგიური გამოკვლევის დროს, არ იდგა
საკითხი ბავშვის პენიტენციურ დაწესებულებაში მ-მ-სთან ურთიერთობის
შესახებ. იმ შემთხვევაში, თუკი ბავშვს აქვს გამოკვეთილი პოზიტიური
მიჯატყულობა მშობელთან, დასაშვები იქნებოდა გარკვეული პირობებით
ამგვარ დაწესებულებაში არსებული ვითარების მიუხედავად ურთიერთობის
წესის განსაზღვრა, თუმცა მოცემულ შემთხვევაში, გა--არ----სა და და--დე-----
-----ს შორის არ არის გამოკვეთილი ის ემოციური კავშირი, რაც აღნიშნულის
საჭიროებას გამოიწვევდა. მ-მ-სთან ურთიერთობის საკითხის გადასაწყვეტად
მნიშვნელოვანია არასრულწლოვანი და--დე-----ის სურვილის
გათვალისწინება. აღნიშნულთან დაკავშირებით, იკვეთება ორივე მშობლის
თანაბარი პასუხისმგებლობა უზრუნველყოს ბავშვის მშვიდ და დაცულ
გარემოში ყოფნა. იმისათვის, რომ მ-მ-ს ჰქონდეს ბავშვთან ნორმ-ლური
ურთიერთობა, აუცილებელია მ-მ-მ არ გამოხატოს უარყოფითი
დამოკიდებულება როგორც დედის, ასევე დედის ოჯახის წევრების მიმ-რთ.
თავად ბავშვი მ-მ-ს უარყოფით პიროვნებად არ ახასიათებს, ის მისთვის
ჩვეულებრივი ადამიანია. ფსიქოლოგის რეკომენდაციით, ბავშვისთვის
მნიშვნელოვანია, რომ ურთიერთობა მშვიდ გარემოში წარიმ-რთოს და

მხარეების მიერ სრულად იყოს დაცული ნეიტრალური დამოკიდებულება, თუმცა მეტად სპეციფიკური ვითარება ართულებს სიტუაციას, მით უმეტეს და-- უკვე შეესწრო და საკმ-ოდ ცხადად შეიგრძნო ვითარების სიმწვავე. აღნიშნულიდან გამომდინარე, რეკომენდრებულია

მშობლებმ- გა-არონ ფსიქოთერაპიის კურსი იმისათვის, რომ სპეციფიკური მდგომ-რეობიდან გამომდინარე, სწორად განხორციელდეს ორივე მშობლის მხრიდან ბავშვთან ურთიერთობა მისი ფსიქო-ემოციური ფონის გათვალისწინებით.

სასამ-რთლო ასევე ითვალისწინებს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს წარმომ-დგენლის პოზიციას დავის სა--ნთან მიმ-რთებით. იმის გათვალისწინებით, რომ ამ ეტაპზე მოსარჩელე გა-- არ----ი იმყოფება სასჯელაღსრულებით დაწესებულებაში, სოციალური სამსახურის წარმომ-დგენლის განმ-რტებით, ამგვარი სახის დაწესებულებაში, არასრულწლოვნის საუკეთესო ინტერესებიან გამომდინარე არ იქნება მიზანშეწონილი მ-მ-სა და შვილს შორის ურთიერთობის წესის განსაზღვრა. მოსარჩელის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებიდან გამოსვლის შემთხვევაში, აუცილებელია, არასრულწლოვანს ურთიერთობა ჰქონდეს ორივე მშობელთან, თუკი მ-მ-სთან ურთიერთობა და მ-სთან უმაღლო კონტაქტი, რამე სახით ნეგატიურ გავლენას არ მოახდენს ბავშვზე, მოცემულ საქმეზე გამოიკვეთა ის გარემოებებიც, რომ მოსარჩელე რამდენჯერმე მივიდა ბავშვთან სკოლაში, რამ-ც გამოიწვია არასრულწლოვნის არასახარბიელო მდგომ-რეობა, მისი არაკომფორტულ გარემოში ყოფნა. სწორედ აღნიშნულის გათვალისწინებით, სოციალური სამსახურის წარმომ-დგენელი მიიჩნევს, რომ მ-მ--შვილს შორის ურთიერთობა თავდაპირველ ეტაპზე უნდა შედგეს ნეგატიურ ადგილას, რასაც მოცემულ შემთხვევაში წარმოადგენს პოლიციის განყოფილების მიმდებარე ტერიტორია (სკვერი). აღნიშნული მდგომ-რეობა და მოცემულობა იძლევა იმის საშუალებას, რომ თუკი უახლოეს მომ-ვალში გათავისუფლდება მოსარჩელე, მცირე ხნით ნეგატიურ ტერიტორიაზე ბავშვის სურვილის გათვალისწინებით ჰქონდეს არასრულწლოვან და-- დე-----თან ურთიერთობა.

მშობლების უფლებები არ უნდა განხორციელდეს ისე, რომ ამით ზიანი მიაღდეს ბავშვის ინტერესებს. შესაბამისად, მშობლების უალტერნატივო ვალდებულებაა, საკუთარი უფლება-მოვალეობები განახორციელონ იმგვარად, რომ ამით არ შეილახოს ბავშვის ინტერესი, მისი ცხოვრების ჩვეული რეჟიმი და ბავშვის ასაკობრივი და გონებრივი შესაძლებლობიდან გამომდინარე არ იყოს უგულვებელყოფილი მის მიერ გამოხატული, ნება, სურვილი მშობელთან ურთიერთობის ჭრილში. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამ-რთლო მიიჩნევს, რომ არასრულწლოვანის ასაკთან, მ-მის მიმ-რთ არსებულ გაუცხოვებასთან ერთად აუცილებელია გათვალისწინებულ იქნეს ბავშვის ზემოაღნიშნული როგორც ფიზიკური, ასევე, ფსიქოლოგიური

მდგომ-რეობა და მისი ემოციური ფონი, რასაც ადასტურებენ მეურვეების და მზრუნველობის ორგანოს წარმომ-დგენელი და ასევე ფსიქოლოგიც, რომლებიც უშუალოდ გაესაუბრნენ არასრულწლოვანს. შესაბამისად, მოცემული დავის სპეციფიკურობიდან გამომდინარე, სასამ-რთლო იზიარებს არასრულწლოვანი და-- დე-----ის წარმომ-დგენლის (სოც. სააგენტოს წარმომ-დგენლის) პოზიციას და ადგენს, რომ გა-- არ-----ის არასრულწლოვან შვილთან, და-- დე-----თან ურთიერთობისათვის დროის მონაკვეთს ისე, რომ აღნიშნული ურთიერთობის წესი არ ეხება გა-- არ-----ის სასჯელალსრულების დაწესებულებაში ყოფნის პერიოდს. ბავშვი მ-მ-ს ფაქტობრივად არ იცნობს, იგი მ-ნ ნახა სულ რამდენიმეჯერ, რამდენიმე წუთით, შესაბამისად, საკმ-ოდ საყურადღებოა მ-თ შორის ურთიერთობის ჩამოყალიბება და მ-მ-სთან მიჩვევა მოხდეს ეტაპობრივად ისეთ გარემოში, რაც მტრავმირებელი არ იქნება არასრულწლოვნისათვის. აცილებული უნდა იქნეს ყოველგვარი რისკ-ფაქტორი რამ-ც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბავშვის ფსიქო-ემოციურ მდგომ-რეობაზე. ამ შემთხვევაში, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მოსარჩელის სოციალურ მდგომ-რეობას და მის ფსიქო-ემოციურ ფონს, რაც დაკავშირებულია მის მიერ თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებაში გატარებულ დროსთან. შესაბამისად, თავდაპირველად, ერთი თვის განმ-ვლობაში, მხოლოდ მცირე დროით უნდა მოხდეს მ-მ--შვილის შეხვედრა გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრში და ამ შეხვედრას უნდა დაესწრონ ზემოაღნიშნული ორგანოს, სოციალური სამსახურის წარმომ-დგენლები, ერთი თვის შემდგომ, მ-მ--შვილის შეხვედრა უნდა შედგეს შსს ქ. თბილისის გლდანი-ნაძალადევის სამმ-რთველოს ტერიტორიაზე მცირე დროის, ერთი საათის განმ-ვლობაში. აღნიშნული შეხვედრის დაკვირვებას ორი თვის განმ-ვლობაში განხორციელებს გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრი. იმ შემთხვევაში, თუ მ-მ--შვილს შორის ურთიერთობა წარიმ-რთება ჩვეულებრივად და აღდგება ნორმ-ლური ურთიერთობა, ორი თვის შემდგომ, შესაძლებელია მ-მ-მ არასრულწლოვანი შვილი ნახოს სხვა პირთა დასწრების გარეშე, თავდაპირველად დროის მცირე მონაკვეთით, შემდგომში პერიოდის ხანგრძლივობის გაზრდის პირობით. გა-- არ-----ის და და-- დე-----ის ურთიერთობა უნდა შედგეს არასრულწლოვანი და-- დე-----ის სურვილის გათვალისწინებით. სასამ-რთლო ასევე ადგენს, რომ მ-მ--შვილის ურთიერთობის დაწყებამდე გა-- არ-----ის და ნი--- დე-----ის მიერ უნდა განხორციელდეს ფსიქოთერაპიის ან ფსიქოკონსულტაციის კურსის გავლა. სასამ-რთლო კიდევ ერთხელ აღნიშნავს, რომ მშობლების ბავშვთან ურთიერთობის წესის განსაზღვრასთან დაკავშირებული დავების განხილვისას ს-----ათვის უპირველესად სახელმძღვანელოა ბავშვის კეთილდღეობა და მისი უპირატესი ინტერესი. მოცემულ დავაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სოციალური მომსახურების სააგენტოს როლი. სასამ-რთლო დავის სპეციფიკიდან გამომდინარე ადგენს მონიტორინგის განხორციელების ვალდებულებას სსიპ სოციალური

მომსახურების სააგენტოს მხრიდან, რათა მ-ქსიმ-ლურად უკეთ იქნეს დაცული არასრულწლოვნის საუკეთესო ინტერესები და მისი მ-მ-სთან ურთიერთობის აღდგენა, მ-სთან მიჩვევა განხორციელდეს ყოველგვარი სტრეს-ფაქტორების გარეშე. ამდენად, ს----- მიერ მ-მ-სა და შვილს შორის ურთიერთობისათვის განსაზღვრული რეჟიმი, მოცემულ ეტაპზე, შეესაბამება როგორც არასრულწლოვანი და-- დე-----ის სწორი აღზრდის ინტერესებს და მშობლების ბავშვთან არსებული ურთიერთდამოკიდებულების მართებულობას. სასამ-რთლო კიდეც ერთხელ ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ მ-მ-შვილის, გა-- არ-----ის და და-- დე-----ის ურთიერთობა არ უნდა განხორციელდეს გა-- არ-----ის სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში ყოფნის პერიოდში.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ს----- მიაჩნია, რომ ბავშვის ასაკისა და მისი ინტერესების უპირატესი გათვალისწინებით, მ-მის კანონით გარანტირებული უფლებების შესაბამისად მოსარჩელე გა-- არ-----ის მოთხოვნა ნაწილობრივ უნდა დაკმ-ყოფილდეს.

7. საპროცესო ხარჯები

7.1. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ს----- მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისა--ნ განთავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ, მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმ-ყოფილებულია. ამ-ვე მუხლის მესამე ნაწილის მიხედვით, თუ ორივე მხარე განთავისუფლებულია სასამ-რთლო ხარჯების გადახდისა--ნ, მ-შინ ს----- მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეულ ხარჯებს გა-ლებს სახელმწიფო.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის მიხედვით სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სასამ-რთლო ხარჯების გადახდისა--ნ თავისუფლდებიან მოსარჩელები არასრულწლოვანთა უფლებების დარღვევასთან დაკავშირებულ სარჩელებზე. მოცემულ შემთხვევაში, მხარეები განთავისუფლებული არიან სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სახელმწიფო ბაჟის გადახდისა--ნ.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამ-რთლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3, მე-8, 46-ე, 49-ე, 53-55-ე, 243-244-ე, 250-ე, 257-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. გა-- არ----ის (პირადი N-----) სარჩელი ნაწილობრივ დაკმ-ყოფილდეს;

1.1. გა-- არ----ი (პირადი N-----) ცნობილ იქნას და-- დე-----ის (დაბადებული 2--- წლის 2-----; პირადი N-----) მ-მ-დ, რის შესაბამისადაც ცვლილება შევიდეს და-- დე-----ის დაბადების სააქტო ჩანაწერში, კერძოდ მ-მის გრაფაში მიეთითოს - გა-- არ----ი (პირადი (პირადი N-----));

1.2. გა-- არ----ს (პირადი N-----) არასრულწლოვან შვილთან და-- დე-----ის (დაბადებული 2--- წლის 2-----) ურთიერთობა განესაზღვროს შემდეგი სახით /აღნიშნული ურთიერთობის წესი არ ეხება გა-- არ----ის სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში ყოფნის პერიოდს);

ა) თავდაპირველად, ერთი თვის განმ-ვლობაში, მ-მ-მ გ----- შვილი და-- დე-----ი ნახოს ყოველი კვირის პარასკევი დღის 16:00 საათზე ნახევარი საათის განმ-ვლობაში გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრში (მდებარე: თბილისი, დ. სარაჯიშვილის გამზირი N1). ერთი თვის განმ-ვლობაში მ-მ-შვილის ურთიერთობას დაესწრებიან ზემოაღნიშნული ორგანოს, სოციალური სამსახურის წარმომ-დგენლები. ამ-სთან, თავდაპირველ შეხვედრას უნდა დაესწროს სოციალური მომსახურების სააგენტოს წარმომ-დგენელი - ფსიქოლოგის სახით;

ბ) ერთი თვის შემდგომ, ორი თვის მ-ნძილზე გა-- არ----ის და და-- დე-----ის შეხვედრა/ურთიერთობა შედგეს შსს ქ. თბილისის გლდანი-ნაძალადევის სამმ-რთველოს ტერიტორიაზე /მდებარე: თბილისი, გურამიშვილის გამზირი N1-ა/ ერთი საათის განმ-ვლობაში. აღნიშნულ შეხვედრის დაკვირვებას (მონიტორინგს) ორი თვის მ-ნძილზე განახორციელებს გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრი. ზემოაღნიშნულ ტერიტორიაზე არასრულწლოვანი ბავშვის და-- დე-----ის მიყვანა განხორციელდეს დედის, ნი--- დე-----ის ან ამ უკანასკნელის უფლებამოსილი პირის მეშვეობით (უფლებამოსილ პირად არ მოიაზრება ნი--- დე-----ის მეუღლე);

გ) ორი თვის შემდგომ (იხ. 1.2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტი) მ-მ-შვილის ურთიერთობა წარიმ-რთოს დამოუკიდებლად სხვა პირთა დასწრების გარეშე. იმ შემთხვევაში თუ კერ მოხდა მ-მ-შვილის მიჯაჭვულობის აღდგენა, გაგრძელდეს მ-მ-შვილის ურთიერთობა 1.2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული წესის შესაბამისად. მ-მ-შვილის 1.2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული წესით განხორციელებული ურთიერთობის შემდგომ გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრის დადებითი დასკვნის (თანხმობის) გაცემის შემდგომ განხორციელდეს მ-მ-შვილის დამოუკიდებელი ურთიერთობა;

დ) გა-- არ----ის და და-- დე-----ის დამოუკიდებელი ურთიერთობა თავდაპირველად წარიმ-რთოს შემდეგი სახით: სამი თვის მ-ნძილზე ყოველი

კვირის შაბათი დღის 13:00 საათიდან იმ-ვე დღის 1-:00 საათამდე, ხოლო სამი თვის შემდგომ ყოველი კვირის შაბათი დღის 12:00 საათიდან იმ-ვე დღის 16:00 საათამდე არასრულწლოვანი ბავშვის საცხოვრებელი ადგილიდან წაყვანის და უკან დედის საცხოვრებელ ადგილას დაბრუნების ვალდებულებით /ნი--- დე--- -----ის მითითებით არასრულწლოვანი ბავშვის და-- დე-----ი მითითებულ დროს შეიძლება წაყვანილი და უკან დაბრუნებული იქნას საცხოვრებელი სახლის მიმდებარე ტერიტორიიდან, სკვერიდან, ეზოდან, ტაძრიდან, მ-ღაზიიდან, სპორტული მოედნიდან. აღნიშნული ინფორმ-ციის შესახებ გა-- არ-----ს ნი--- დე-----ის მიერ ეცნობოს სატელეფონო საშუალებით /სატელეფონო შეტყობინების სახით/ არა უადრეს 5-6 საათით ადრე;

ე) მ-მ--შვილის /გა-- არ-----ის და და-- დე-----ის/ ურთიერთობისას გა-- არ-----ის მიერ უზრუნველყოფილ იქნას და-- დე-----ის ტელეფონის გამ-რთულობა შვილის მხრიდან დედასთან საკომუნიკაციო კავშირურთიერთობის დამყარების მიზნით;

ვ) მ-მ--შვილის /გა-- არ-----ის და და-- დე-----ის/ ურთიერთობა განხორციელდეს არასრულწლოვანი ბავშვის და-- დე-----ის სურვილის გათვალისწინებით;

ზ) მ-მ--შვილის /გა-- არ-----ის და და-- დე-----ის/ ურთიერთობის დაწყებამდე გა-- არ-----ის და ნი--- დე-----ის მიერ განხორციელდეს ფსიქოთერაპიის ან ფსიქოკონსულტაციის კურსის გავლა, აღნიშნული კურსის გავლის დამ-დასტურებელი დოკუმენტი წარედგი---ს გლდანი-ნაძალადევის სოციალური მომსახურების ცენტრს; გა-- არ-----ის და ნი--- დე-----ის მიერ ფსიქოთერაპიის (ფსიქოლოგის კურსის გავლა მოხდეს გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლიდან არაუგვიანეს სამი თვის ვადაში. ფსიქოთერაპიის ან ფსიქო კონსულტირების კურსის ხანგრძლივობა განისაზღვრება აღნიშნული მომსახურების გამწევი (ჩამტარებული) სპეციალისტის მიერ;

თ) მ-მ--შვილის /გა-- არ-----ის და და-- დე-----ის/ ურთიერთობა არ განხორციელდეს გა-- არ-----ის სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში ყოფნის პერიოდში;

5. გადაწყვეტილების გასა--ვრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 2- და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს თბილისის საქალაქო სასამ-ართლოში და ჩა-ბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასა--ვრების ვადის ათვლა და-წყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

6. გადაწყვეტილება შეიძლება გასა--ვრდეს სააპელაციო წესით თბილისის

სააპელაციო ს----- სამოქალაქო საქმეთა პალატაში თბილისის საქალაქო
ს----- სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მეშვეობით მხარეთათვის
დასაბუთებული გადაწყვეტილების ასლის გადაცემის მომენტიდან 14
/თოთხმეტი/ დღის ვადაში.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლით გათვალისწინებული
პირებისათვის, ასევე პატიმრობაში მყოფი იმ პირებისათვის, რომლებსაც არ
ჰყავთ წარმომ-დგენელი, გადაწყვეტილების ასლის გაგზავნას და ჩაბარება
უზრუნველყოს სასამ-რთლომ ამ-ვე კოდექსის 70-78-ე მუხლებით დადგენილი
წესით.

მოსამ-რთლე:
სურაძე

გიორგი მ--